

კაცონის და განვირებულებათა კრიტიკი

ამიერკავკასიის სოციალისტური ფედერაციული საბჭოთა რესპუბლიკის
მუშათა და გლეხთა მთავრობისა.

1931 წლის აგვისტოს 15.	№ 15 განყოფილება ბირეველი	ა/კსფსრ სახალ. კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართვე- ლობის მიერ გამოცემული.
---------------------------	-------------------------------------	---

ვ 0 5 ა რ ს 0:

დადგენილებანი ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა
და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს.

- მუხ. 177. ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული ამიერკავკასიის კომუნალური მე-
ურნებობის სამართლებლოს ა/კსფსრ კომინალური მეურნებობის სახალხო კომისარიატად
გარდაქმნის შესახებ.
- „ 178. „ხანძარისაგან რეგების დაცვის თაობაზე“ გამოცემული ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილე-
ბის გაუქმების შესახებ.

დადგენილებანი ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტისა.

- „ 179. სასოფლო საბჭოების დათვალიერების თვითმიმოწვდომობის ჩატარების შესახებ.
„ 180. ა/კსფსრ-ის დაარსების ათის წლის დღესასწაულის ჩატარების შესახებ.
„ 181. კავკასიის წითელდოროშიანი არმიის ნაწილებისათვის გარდამავალი პრიზების- დაარსე-
ბის შესახებ.
„ 182. ბათუმის საქალაქო საბჭოს თავმეცნობარის ამბ. გოორგაძისა და ამიერკავკასიის ცენ-
ტრალური აღმასრულებელ კომიტეტის არსებული საბჭოთა მშენებლობისა და სამარ-
თლის ინსტიტუტის ბრძანების მოხსენებების გამო—ბათუმის საქალაქო საბჭოს საორ-
განიშაციო-მასსური მუშაობის გარდაქმნის საქმის მდგრადირობის შესახებ.
„ 183. ა/კსფსრ-ში სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის მუშაობის შესახებ.
„ 184. საკრედიტო რეფორმის შესწორებათა განზორციელების შედეგის შესახებ.

დადგენილებანი ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

- „ 185. საბლომწიფო შენაერთობისა, ტრესტებისა და სხვა სამეურნეო ორგანიზაციების საბრუ-
ნავ სასახართა შესახებ.
„ 186. 1931 წლის საშემოდგომო სასოფლო-სამეურნეო კამპანიის გეგმის შესახებ.
„ 187. ზურგის ლაშეროსანთა შესახებ.

დადგენილებანი ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან
არსებული აღსრულების შემმოწმებელი კომისიისა.

- „ 188. „ბოსტნეულის საცავთა მშენებლიბის თაობაზე“ გამოცემული სრულიად საკავშირო
კომისიისტური პარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1931 წ. მაისის 8-ის დადგენილების აღსრულების მსჯლელობის შესახებ.
„ 189. „შევ და ფერადი ნატეხი ლითონის შეგროვების თაობაზე“ გამოცემული ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1931 წ. მარტის 4-ის დადგენილების აღსრულების მსვლელობის შესახებ.
-

**დადგენილება ამინისტაციასის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის
და ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსის დაბჭინების საბჭინები.**

177. ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭინების არსებული ამიერკავკასიის ცენტრალური მეურნეობის სამშაროფელოს ა/ქსფსრ კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისარიატად გარდაქმნის შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭინების:

1. ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭინების არსებული ამიერკავკასიის კომუნალური მეურნეობის სამშაროფელო გადაკეთებულ იქნეს ა/ქსფსრ კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისარიატად.

2. ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1931 წ. მარტის 17-ის თარიღისა და 339 №-ის დადგენილება „ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული ამიერკავკასიის კომუნალური მეურნეობის სამშაროფელო მოწყობის შესახებ“ გაუქმდებულ იქნეს.

3. დამტკიცებულ იქნეს ქვემომდევნო დებულება ა/ქსფსრ კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისარიატის შესახებ.

4. წინადადება მიეცეს ა/ქსფსრ კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისარიატი – წარმოადგინოს ერთო თვის ვადაზე პროექტი დადგენილებისა – ა/ქსფსრ კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისარიატის დაარსებასთან დაკავშირებით ა/ქსფსრ კანონმდებლობაში სათანადო ცვლილების შეტანის შესახებ.

დ გ ბ უ ლ ე ბ ა

ა/ქსფსრ კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისარიატის შესახებ.

1. ა/ქსფსრ კომისარიატის 25 მუხლის თანახმად და ა/ქსფსრ სახალხო კომისარიატის საერთო დებულების 1-ლი მუხლის „ბ“ პუნქტის შესაბამისად, გაერთიანებული სახალხო კომისარიატის უფლებებით, მოწყობილ ა/ქსფსრ კო-

ქალაქებისა და დაბების მშენებლობისა და რეკონსტრუქციის სფეროში:

- ა) გეგმიანი ხელმძღვანელობა გაუწიოს არსებული ქალაქების და დაბების გადაკეთებას და ხელმძღვანელობას სოციალისტურ საფუძველზე;
- ბ) საერთო ხელმძღვანელობა გაუწიოს ქალაქებისა და დაბების დაგეგმვასა და გეგმაზე გადაღებას;
- გ) საერთო რეგულირება გაუწიოს ქალაქებისა და დაბების აღნაგობას;
- დ) შეიმუშაოს და წარუდგინოს ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს და-სამტკიცებლად ახალი ქალაქების და დაბების მშენებლობისა და არსებული ქა-ლაქების და დაბების რეკონსტრუქციის პრაკტიკული და წლიური გეგმების პროექტები;
- ე) შეიმუშაოს და დაამტკიცოს ძირითადი დებულებები, წესები და ნორ-მები ქალაქებისა და დაბების დაგეგმვისა და აღნაგობის საკითხებისათვის.
- ვ) განიხილოს და დაამტკიცოს ქალაქებისა და დაბების დაგეგმვის პრო-ექტები;

- შენიშვნა.** დედა-ქალაქების ტუილისისა, ბაქოს და ერევნის დაგეგმ-ვის პროექტებს დასამტკიცებლად კომუნიზაციის მეურნეობის სახალხო კო-მისარიატი წარუდგინს ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს;
- ზ) საერთო ხელმძღვანელობა, ზედამხედველობა და კონტროლი გაუწიოს იმ ორგანიზაციების მოქმედებას, რომელიც ახალი ქალაქების მშენებლობას უზუალოდ ანხორციელებენ;
  - თ) საერთო ხელმძღვანელობა გაუწიოს ქალაქებსა და დაბებში გეოდეზი-ური სამსახურის ორგანიზაციის;
  - ი) მოაწყოს და ხელმძღვანელობა გაუწიოს იმ საპროექტო და საწარმოო კონტროლებს, სააკციო საზოგადოებებს, ტრესტებსა და ბიუროებს, რომელიც ქა-ლაქებისა და დაბების დაგეგმვის სამუშაოებს ასრულებენ.

საბინაო შეურნეობის სფეროში:

- ა) შეიმუშაოს საბინაო პოლიტიკის საფუძვლები და ხელმძღვანელობა გაუ-წიოს საბინაო მეურნეობისა და მშენებლობის სფეროში მთავრობის მიერ გამო-ცემული დორექტივების ჩიტარებას, როგორც ქალაქად ისე სოფლად დაბებში, კერძოდ — კოლექტურ და საბჭოთა მეურნეობებში;
- ბ) შეიმუშაოს დორექტივები საცხოვრებელი ფართობის გამოყენებისათვის არსებულ სახლებში და ჩასახლებისათვის ახალ სახლებში მუშა კლასის ინტერე-ბის მიხედვით, იგრეთვე შეიმუშაოს საერთო პრინციპები საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი სადგომების ტარიფების ჩამოყალიბებისათვის;
- გ) საერთო ზედამხედველობა გაუწიოს არსებული საცხოვრებელი ფონდის ექსპლოატაციას, ვის გამებლობაშიც; უნდა იყოს ეს ფონდი;
- დ) შეიმუშაოს საერთო ღონისძიებანი არსებული საცხოვრებელი ფონდის რეკონსტრუქციისათვის ყოფაცხოვრების განსაზოგადოების საფუძველზე;
- ე) ხელმძღვანელობა გაუწიოს სახლის ბიუჯეტის ნორმალიზაციას;

ვ) საერთო რეგულირება გაუწიოს საბინაო მეურნეობების მიმართველობის ფორმის საკითხებს;

ზ) რეგულირება გაუწიოს საბინაო-საიჯარო და საბინაო-სამშენებლო კონკრეტული კომიტეტის მოქმედებას;

თ) ხელმძღვანელობა გაუწიოს ა/ქსფს/რ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისირების მოქმედებას მშენებლობის სფეროში მშრომელთათვის კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მომსახურეობის გასაწევად;

ი) ხელი შეუწყოს სამუშე ბინათმშენებლობის კომისირაციის განვითარებას;

კ) ზედამხმარელობა გაუწიოს საბინაო მშენებლობისა და მეურნეობისათვის დანიშნულ სახსართო სათანადოდ გამოყენებას;

ღ) საერთო რეგულირება გაუწიოს სასტუმროებისა და სავაჭრო-სასაწყობო სადგომების ექსპლოატაციას და მშენებლობას.

არახამრეწველო მშენებლობის რეგულირების ხუროში:

ა) გაუწიოს ტეხნიკურ-ეკონომიკური რეგულირება არასამრეწველო მშენებლობას (საცხოვრებელი სახლებისა, სკოლებისა, სააგრძოყოფებისა, საადმინისტრაციო შენობებისა, ბაგაებისა, კინოებისა, კლუბებისა და სხვა მისთ.) იმინდომიუხედავად, გინ ანხორციელებს და გინ აფინანსებს ამ მშენებლობას;

ბ) ხელმძღვანელობა გაუწიოს ა/ქსფს/რ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისარიატების მუშაობას არასამრეწველო მშენებლობისათვის კონტროლის ორგანიზაციისა და ტეხნიკურ-ეკონომიური რეგულირების გაწევის სფეროში;

გ) შეიმუშაოს და გამოსცეს ტიპური პროექტები არასამრეწველო მშენებლობისათვის;

ღ) დამტკიცოს, დადგენილი ლიმიტების შესაბამისად, არასამრეწველო და კომუნალური მშენებლობის პროექტები; განიხილოს, განსაკუთრებული კანონით დადგენილ წესისამებრ, საუწყებო წესით დასამტკიცებელი არასამრეწველო მშენებლობის პროექტები;

ე) შეიმუშაოს და გამოსცეს ნორმები, წესები, ინსტრუქციები, დადგენილებები და ლიმიტები არასამრეწველო მშენებლობისათვის და ზედამხმარელობა გაუწიოს მათ აღსრულებას;

ვ) ხელმძღვანელობა გაუწიოს საცდელ ბინათმშენებლობას, რასაც კომუნალური მეურნეობის რესპუბლიკანური ორგანოები აწარმოობენ;

ზ) საერთო ხელმძღვანელობა გაუწიოს და ხელი შეუწყოს სასტანდარტო საბინაო მშენებლობის განვითარებას;

თ) შეიმუშაოს ღონისძიებანი საბინაო და სხვა სახის არასამრეწველო მშენებლობის გასიაფებლად და თეისების გასაუჯიშობესებლად;

ი) ხელმძღვანელობა გაუწიოს ცეცხლ-სეისმო-მძლევ მშენებლობას;

კ) მოაწყოს და ხელმძღვანელობა გაუწიოს საბინაო და სხვა სახის არასამრეწველო მშენებლობის საპროექტო კონტროლებს (ტრესტებს);

- ლ) მთაწყოს ამიერკავკასიის სამშენებლო კონტორა და საერთო ხელმძღვა-
ნელობა გაუწიოს რესპუბლიკებში მოსაწყობ სამშენებლო კონტორებს;
მ) საერთო რეგულირება გაუწიოს კერძო ბინათმშენებლობას.

კომუნალური კეთილმოწყობის ხფეროში;

- ა) შეიძულოს საერთო ღონისძიებანი, რაც მიმართულ იქნება ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების დასახლებული ადგილების კეთილმოწყობის წარსატებისათვის;

ბ) ხელმძღვანელობა გაუწიოს დასახლებული ადგილების წყალმიწოდებელ და გამსუფთავებელ ახალ გამართულობათა მშენებლობას და არსებულთა ექსპლოატაციას;

გ) ხელმძღვანელობა გაუწიოს ქალაქებში მასსური მიმოსვლის საშუალებითა (ტრამვაი, ავტობუსები, ტაქსები) განვითარებას და საქალაქო სამგზარო ტრანსპორტის ექსპლოატაციის გაუმჯობესებას;

დ) საერთო ხელმძღვანელობა გაუწიოს სააბანო-სამრეცხელო საქმეს;

ე) შეიძულოს ღონისძიებანი ქალაქების და სხვა დასახლებული პუნქტების ერთობლივ მეურნეობის (ელექტროსადაცურები, გაზოფიკაცია, თბოფიკა-ცია) განვითარებისათვის და ყოფაცხოვრების სფეროში ელექტროფიკაციის შთანერგიისათვის;

ვ) განახორციელოს ღონისძიებანი ქალაქებსა და დაბებში საგზაო-სახიდე მეურნეობის განვითარებისა და გაუმჯობესებისათვის;

ზ) საერთო რეგულირება გაუწიოს სამიწისქვეშეთო ნაებობათა მოწყობას;

თ) ტეხნიკურ-კონომიური რეგულირება გაუწიოს და ქალაქის მიწების ფარგლებში განსახორციელებელ საინჟინერო ნაებობათ (მდინარეების რეგულირება, მეწყერებთან ბრძოლა, სამელიორაციო სამუშაოები, წყალსაქცევები) და დაამტკიცოს ამ ნაებობათა პროექტები;

ი) საერთო რეგულირება გაუწიოს კომუნალურ მომსახურეობათა ტა-რიფებს;

ხაალგილმამულო მეურნეობისა და გარეგანი კეთილშორეულობის სტეროზი;

- ა) საერთო ხელმძღვანელობა გაუწიოს საქალაქო მიწების საადგილმამულო-სამეურნეო მოწყობის საქმის განხორციელებას;

ბ) ხელი შეუწყოს საქალაქო მიწებზე ინტენსიური სასოფლო-სამეურნეო კულტურების განვითარებას (ბოსტნებისა, ბალებისა, ვენახებისა და სხვა მისათ);

გ) განახორციელოს ღონისძიებანი, რაც უზრუნველპოვს საქალაქო მიწათ-სარგებლობის განსაზღვადოებული ფორმების განვითარებას;

დ) საერთო რეგულირება გაუწიოს ქილაქებსა და ლაბებში მიწის ნაკვეთების საიჯარო ქირას;

ე) საერთო ხელმძღვანელობა გაუწიოს ქალაქებისა და დაბების გამწვანების საქმეს, საბალე-საპარკო მეურნეობის დანერგვის, კულტურისა და დასასვენებელი პარკებისა და ქუჩების განათების მოწყობის საქმეს;

ვ) საერთო ხელმძღვანელობა გაუწიოს სამარხი საქმის მოწყობას (კრემა-ტორიების აგებას და სხვ.).

სახანძარო დაცვის სფეროში:

ა) ხელმძღვანელობა, კონტროლი და ზედამხედველობა გაუწიოს ა/კსტსრ შედგენილობაში შემაცალ რესპუბლიკური სახანძარო დაცვის ძლიერებისა და კომუნიკაციური, საუწყებო და საზოგადოებრივი სახანძარო ორგანიზაციების მოქმედებას; აგრეთვე გააერთიანოს ამ ორგანიზაციების მუშაობა;

ბ) საერთო კონტროლი გაუწიოს გამხედროებულ სახანძარო დაცვას;

გ) შეუწყობის სახანძარო ლონისძიებათა საერთო-სახელმწიფო ორგანიზაციების მოქმედებას;

დ) ხელი შეუწყოს სათანადო დაწესებულებების მიერ საერთო-სახელმწიფო ორგანიზაციის ხასიათის ლონისძიებათა განხორციელებას (კეცხლმძღვრ მშენებლობისა და კოლექტური მეურნეობებისათვის, საბჭოთა მეურნეობებისათვის, სოფლებისათვის და ქალაქებისათვის წყლის მიწოდების საქმეში);

ე) ხელი შეუწყოს სახანძარო სატეხნიკო განათლების განხორციელებას და თვალყური ადევნოს ამ საქმის დაყენებას სახანძარო დაცვის საერთო გეგმის შესაბამისად;

ვ) აწარმოოს მოსახლეობაში ხანძრის საწინააღმდეგო ცნობების ფართო პორტალიზაცია და ხელი შეუწყოს ეროვნულ ენებზე სახანძარო-სატეხნიკო ლი-ტერიტურის გამოცემას;

ზ) საერთო ხელმძღვანელობა გაუწიოს ცეცხლის ავტომატური ჩაქრობის საქმეს, სახანძარო სიგნალიზაციას და სხვა სახის სახანძარო გაწყვიტილობის გამართვას; აგრეთვე ზედამხედველობა და კონტროლი გაუწიოს მათ სათანადო მდგომარეობას;

თ) ხელმძღვანელობა გაუწიოს სახანძარო ინვენტარისა, გაწყობილობისა და მომარაგების ტეხნიკურ ნორმალიზაციას და ზედამხედველობა იქონიოს სახმარებლად გამოსაშვები გაწყობილობის თვისებისათვის;

ი) შეიმუშაოს და დამტკიცოს სანებაყოფლო (მოხალისეთა) სახანძარო ორგანიზაციების ნორმალური წესდებები;

კ) გამოსცეს სახანძარო დაცვის სანიმუშო ნორმები სახანძარო ინვენტარისა, გაწყობილობისა და მომარაგების დარღვევი.

საშენი მასალით და გაწყობილობით მომარაგების სფეროში:

ა) გამოსარკვიოს კომუნალური და საბინა მეურნეობისა და შეუნებლობის მოთხოვნილებანი საშენი მასალისა და გაწყობილობისადმი და წარუდგინოს მრეწველობას სათანადო განცხადებანი;

ბ) გეგმაშეწონილად გაანაწილოს საშენი მასალა და გაწყობილობა კომუნალური და საბინაო მეურნეობისა და მშენებლობის საჭიროებათათვის დაგენერილი ფონდების ფარგლებში;

გ) ოფენსიურება გაუშიოს საშენი მასალის და გაწყობილობის გამოყენებასა და გარდანაწილებას გამოყოფილი ფონდების ფარგლებში;

დ) ონესტოს და კონტროლი გაუშიოს რეგულირებული საშენი მასალისა და გაწყობილობის რაციონალურ გამოყენებასა და ხარჯებს;

ე) იმართოს ღონისძიებანი კომუნალური ორგანიზების სისტემაში აღვილობრივი საშენი მასალის წარმოების განვითარებისათვის;

ვ) შეიმუშაოს და განახორციელოს ღონისძიებანი უაღრესად დეფიციტიანი საშენი მასალის ნაკლებად დეფიციტიანი მასალით შეცვლისათვის;

ზ) დაგეგმოს მოთხოვნილება სახისარო გაწყობილობის საგნებისადმი და გაანაწილოს ცველა მომზმარებელი ამ საგნებისა დაინტერესებულ ორგანიზაციებსა და დაწესებულებებს შორის.

შროშისა და მუშა-ძალის სფეროში:

ა) გამოარკვიოს კომუნალური და საბინაო მეურნეობისა და მშენებლობის, სხვათა შორის საბინაო კოოპერაციის, მოთხოვნილებანი უმაღლესი, საშუალო და დაბალი კვალიფიციის მუშა-მაღლის კადრებისადმი და აგრეთვე შეაღინოს ამ მოთხოვნილებათა დაქმაყოფილების გეგმა;

ბ) ხელმძღვანელობა გაუშიოს კომუნალური და საბინაო მეურნეობისა და მშენებლობის და სახანძარო დაცვისათვის საჭირო კადრების მომზადების საქმეს;

გ) ხელმძღვანელობა გაუშიოს ა/კსცის კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისარიატის უშუალოდ ქვემდებარე სასწავლებლების მოქმედებას, მისკენ მათ მუშაობას საერთო მიმართულება, დამტკიცოს მათი ბიუჯეტები, დანიშნოს მათი ხელმძღვანელნი, განიხილოს მათი სასწავლო გეგმები და პროგრამები და სხვა მისთა;

დ) გეგმაშეწონილად გაანაწილოს სპეციალისტები, რომელიც კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისარიატის სასწავლებლებს ათვებენ;

ე) მომზადოს და გაანაწილოს კომუნალურ მომუშავეთა ხელმძღვანელი სამეურნეო კადრები;

ვ) თვალყური ადევნოს ღონისძიებათა განხორციელებას კომუნალურ და საბინაო მეურნეობაში სოციალისტური შეჯიბრებისა და დამკვრელობის გაშლისათვის;

ზ) შეიმუშაოს ღონისძიებანი კომუნალურ და საბინაო მეურნეობაში შრომის ნაყოფიერების გადაწყვეტისათვის და ხელი შეუშიოს მუშათა გამომვლენებლობას; ხელმძღვანელობა გაუშიოს რაციონალიზაციისა და გამომვლენებლობის აღვილობრივი ბიუროების მოქმედებას.

აღნუსხვისა და სტატისტიკის სფეროში:

- ა) საერთო ხელმძღვანელობა გაუწიოს აღნუსხვისა და ანგარიშგების საქმის დაყენების კომუნალურ და საბინაო მეურნეობაში;
- ბ) დაამყაროს კომუნალურ და საბინაო მეურნეობასა და მშენებლობაში საბჭებლორო და სასტატისტიკო იღნუსხვისა და ანგარიშგების წესი და ფორმები;
- გ) აწარმოოს სტატისტიკური და ეკონომიკური გამოკვლევანი საბინაო და კომუნალური მეურნეობის სფეროში;
- დ) აღნუსხვის ა/ქსფსრ დასახლებული პუნქტები, შექრიფოს, სისტემატიზაცია გაუკეთოს და დამტების ცონტები ქალაქებისა და სმუშე, სააგარაკო და საეუროპორტო დაბების და ქალაქების მდგომარეობისა და განვითარების შესახებ;
- ე) მისცეს დასკვნები დასახლებული ადგილების ერთი კატეგორიიდან სხვა ქატეგორიაში გადარიცხვისა და სოცფელ-ადგილების ქალაქის ფარგლებში ჩარიცხვის საკითხების გამძ;
- ვ) მოაწყოს და აწარმოოს საკონიუნქტურო დაკვირვებანი კომუნალური და საბინაო მშენებლობის სფეროში;
- ზ) ხელმძღვანელობა გაუწიოს კომუნალური ქონებისა და საერთო სარგებლობის ქონების ინვენტარიზაციის ჩატარებას, ვის გამგებლობაშიაც უნდა იყოს ეს ქონება.

მმართველობის სფეროში:

- ა) შეიმუშაოს კომუნალური მეურნეობის ადგილობრივი ორგანოების ავებულობისა, მათთვის სანიმუშო სტრუქტურის და შტატების საკითხები;
- ბ) თვალყური ადვენოს კომუნალური ორგანოების მუშაობის რაციონალიზაციისა და გაუმჯობესების ღონისძიებათა განხორციელებას;
- გ) ხელმძღვანელობა გაუწიოს იმ ღონისძიებათა განხორციელების საკითხებს, რაც მიმართულია კომუნალური და საბინაო მეურნეობის მმართველობაში მშრომელთა მასსების ფართოდ ჩაბმისათვის.
5. კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისარიატისათვის დაკისრებული ამოცანების განსახორციელებლად მას უფლება აქვს:
- ა) შეიმუშაოს და შეიტანოს საკინონმდებლო ორგანოებში დადგენილებათა პროექტები იმ საკითხების თაობაზე, რაც ეხება ა/ქსფსრ კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისარიატის გამგებლობას;
- ბ) შეიმუშაოს და გამოსცეს დადგენილებები, ცირკულიარები, ინსტრუქციები, წესები და სხვა საუწყებო აქტები თავისი კომპეტენციის საკითხების თაობაზე, არასამრეწველო მშენებლობის შესახები დადგენილებებისა და ბრძანებების გამოყენებლად;
- გ) შეაჩეროს, შესცვალოს და გაიაუქმოს ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისარიატების დადგენილებანი და განკარგულებანი, უკოთუ ეს დიდგენილებანი და განკარგულებანი არ შეესაბამებიან მომქმედ კანონმდებლობას ან ა/ქსფსრ კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისარიატის დირექტივებს და განკარგულებებს;

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი გენერალული კომიტეტისა და ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილების გაუქმების შესახებ.

178. „ხანძარისაგან ტყეების დაცვის თაობაზე“ გამოცემული ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილების გაუქმების შესახებ.

„ა/ქსფსრ-ში ხანძარისაგან ტყეების დაცვის შესახებ“ გამოცემულ ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1931 წ. ივნისის 26-ის დადგენილებასთან დაკავშირებით—ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღგენენ:

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1924 წ. ნოემბრის 24-ის დადგენილება „ხანძარისაგან ტყეების დაცვის შესახებ“ (ა/ქსფსრ კან. კრ. 1924 წ. მე-9 №-ი, მუხ. 293) გაუქმდებულ იქნეს.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე ა. ანანიანი.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარე გ. ორახელაშვილი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი გ. სულთანოვი.

1931 წ. აგვისტოს 6.

ტფილისი.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტისა.

179. სასოფლო საბჭოების დათვალიერების თვიურის ჩატარების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი აღენს:

1. ჩატარებულ იქნეს 1931 წლის აგვისტოს გამაცემობაში სასოფლო საბჭოების მუშაობის გარდაქმნის დათვალიერების თვიური იმის გამოსარკვევად, თუ რამდენად იბრუნეს მათ პირი სამეურნეო-საფინანსო და პოლიტიკური საკითხებისაკენ (საკოლმეურნეო მოძრაობა, შინაგანი რესურსების მობილიზაცია;

կոհնածովունուս գամշացեթիսա դա ալցօնսա, գամիալցեթիսա դա սեցա յամիանութիս Շյը-
տոյսագ հարարեթօ).

2. ամոյրյացյասոնուս ցընտրալուրու ալմասրուլցեթելու կոմիտերիս սառացան-
չացուս ցանցուղուցեթօմ շնճա Շյոմութառու ալցուղեթիսատցուս գորեյթուզեթի դատա-
լուցեթիսու տցուշունուս ամունացեթիսա դա հարարեթիս ցացմուս Շյեսանեթ.

3. մովկունութ օյնես ամոյրյացյասոնուս ցընտրալուրու ալմասրուլցեթելու կոմի-
տերիս პրեზիդուումիս Շյըրեթիս հասոնեթի ցասցու դատալուցեթիսու տցուշունուս
ցանճալունութաշ. մոյնցուս ամոյրյացյասոնուս ցընտրալուրու ալմասրուլցեթելու կոմի-
տերիս սառացանիչացուս ցանցուղուցեթօմ Շյաձգունուս ամոյրյացյասոնուս ցընտրալուրու
ալմասրուլցեթելու կոմիտերիս პրեზիդուումիս ալնունշնուրու Շյըրեթիսու սու դա Շա-
հուցունուս ոցու սածուռու դամբէյուցեթիսատցուս ամոյրյացյասոնուս ցընտրալուրու
ալմասրուլցեթելու կոմիտերիս մուրու პրեზիդուում.

4. մոծունութեթջու օյնես ամոյրյացյասոնուս որհանիչացուեթիս մովկունուց-
20 յացու—դա Շարուցնացնոն հասոնեթի դատալուցեթիսու տցուշունուս մովկունուս սայ-
մեթի ըսասածեարեթալութ.

ամուս ցարճա, սառացանիչացուս ցանցուղուցեթօմ շնճա Շյոմութառու լոննուսմուց-
նանու հասոնեթատ յացմունուս ցասմայսարեթելուն դա Շահուցգունուս յև լոննուսմունանու
Շյեսանճմեթլուգ ամոյրյացյասոնուս ցընտրալուրու ալմասրուլցեթելու կոմիտերիս
տացմշալումարյուս դա մուզոանս.

5. սայնունու օյնես բնունութ սասոցլու սածուցեթիս լապրեմուրեթա Շյըտյուս
մութառունուսատցուս.

սասոցլու սածուցեթիս լապրեմուրեթիս կոմուսունանու Շյըլլեն ամենացնու: ց. եղան-
տանցու, ց. ձացքմանու, ց. ցաշուրոցու, ն. ացուսու, ա. ցուրցամք, ե. տուժրու, հ.
դա Ժտուունու դա ն. հաշումոցու.

Շոնճալուցեթիս մոյւցուս ամ կոմուսուս—ցամուսմուրեթիս դոնճու դա
Շահուցգունուս անոյրյացյասոնուս ցընտրալուրու ալմասրուլցեթել կոմիտերիս პրոյեթու
դալցունուղեթիսա սասոցլու սածուցեթիս լապրեմուրեթիս Շյուսու Շյեսանեթ.

6. Շոնճալուցեթիս մոյւցուս պայտու Շյըլլեն Շյըլլեն որեսպաթլուկը-
թիս ցընտրալուրու ալմասրուլցեթել կոմիտերիս տացմշալումարյ ա. անանունու.
սասոցլու սածուցեթիս մութառունուս դատալուցեթիսու տցուշունուս սալուցացսու հարարե-
թիսատցուս.

ամոյրյացյասոնուս ցընտրալուրու

ալմասրուլցեթելու կոմիտերիս տացմշալումարյ ա. անանունու.

ամոյրյացյասոնուս ցընտրալուրու

ալմասրուլցեթելու կոմիտերիս մուզոանու ց. եղանտանցու.

1931 դ. ացուսերու 2.

Ծովունուս.

ցամոյցունունեթլունա „հարու յուստուա“-ս 219 №-նու 1931 դ. ացուսերու 10-ս.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა.

180. ა/ქსფსრ-ის დაარსების დღიდან ათი წლის შესრულების გამო
დღესასწაულის ჩატარების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი აღგენს:

ა/ქსფსრ-ის დაარსების დღიდან ათი წლის შესრულების აღსანიშნავად და
საამისო დღესასწაულის ჩასატარებლად მოწყობილ იქნეს ამიერკავკასიის კომი-
სია შემდეგი შედგენილობით: ამხანგენი 1) გ. მუსაბეკოვი (თავმჯდომარე), 2)
ფ. მახარაძე, 3) ა. ანანიანი, 4) ლ. ქართველიშვილი, 5) მ. ორახელაშვილი,
6) გ. სულთანოვი, 7) ს. ტერ-გაბრიელიანი, 8) ლ. სუხიშვილი, 9) ლ. ბუნიატ-
ზადე, 10) ა. დოვგალოვი, 11) მ. ტერ-ეგიაზარიანი, 12) ა. გიორგაძე, 13) ვ. პა-
რუშინი, 14) გ. მგლობლიშვილი, 15) ნ. სეანიძე, 16) ვ. ამირბეკოვი, 17) ლივ-
შიცი, 18) იპპო, 19) ფედეკი, 20) ლისოვესი, 21) ვერშვივი, 22) ლევარიანი,
23) მ. შამედლევი—აზერბაიჯანის სსრ განათლების სახალხო კომისარი, 24) სი-
მონიანი—სომხეთის სსრ განათლების სახალხო კომისარი, 25) ა. კეირიკაძე—
საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარი, 26) ნ. ლაკობა—აფხაზეთის
სსრ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი, 27) ზ. ლორთქიფანიძე—აჭარის-
ტანის სსრ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი, 28) ჯათიევი—სამხრეთ-
ოსეთის ავტონომიური ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი, 29)
ბ. ველიბეკოვი—ნახიჩევანის სსრ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი,
30) ნ. სტეფანიანი—მთის ყარაბაღის ავტონომიური ოლქის საოლქო კომიტეტი;
რესპუბლიკების პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოების თავმჯდომარენი: 1) გა-
ლოვანი—სომხეთის სსრ, 2) აბირასლანოვი—აზერბაიჯანის სსრ, 3) ანთიძე—
საქართველოს სსრ; რესპუბლიკების ცენტრალური კომიტეტების სააგიტაციო-
სამასსო მუშაობის განყოფილებათა გამგენი: 1) ხოშტარია—საქართველოს სსრ,
2) ესაიანი—სომხეთის სსრ, 3) მაბუთ ზეინალოვი—აზერბაიჯანის სსრ; რესპუბ-
ლიკების ცენტრალური კომიტეტების კულტურულ-საპროპანდო განყოფილე-
ბათა გამგენი:—1) იჩამილოვი—ა/კ. სამხარეო კომიტეტი, 2) ბელია—საქართვე-
ლოს სსრ, 3) ალფეროვი—აზერბაიჯანის სსრ, 4) ალმიანი—სომხეთის სსრ, 5)
ეფენდიევი—აზერბაიჯანის ნაცოსი ინსტიტუტი, 6) შარია—მარქსიზმის და ლე-
ნინიზმის ინსტიტუტი, 7) რახმეტროვი—შაუმიანის ინსტიტუტი, 8) კილოლეროვი,
9) ს. ხუნდაძე—ისტორიკოსები; 10) ბალახინი—ბაქოს საბჭო, 11) ასრიევი—
ერივანის საბჭო, 12) მაჩიძე—ტფილისის საბჭო; 13) მირყულიევი—წითელი
დროშის ორდენიანი, ბაქოს მუშა, 14) ვაიშტეკი—დამკერელი მუშა-ქალი, ა/კ.
ცენ. ბამ. კ-ტის წევრი, 15) კაპილიუშნინიკოვი—ინგენერ-გამომგონებელი, წითე-
ლი დროშის ორდენიანი, 16) ხაჩი ჯუმაქიანი, ლენინავანის მუშა, ა/კ. ცენ.
ბამ. კ-ტის წევ, 17) ისმაილ სეიფულა—ბაქოს მუშა, ბუქრისა, 18) კერძელიძე—
ლამარტიო, ტფილისის დამკვრელი მუშა, ა/კ. ცენ. ალმ. კ-ტის წევრი, 19) მაჟე-
რამოვა—ბაქოს დამკვრელი მუშა-ქალი, 20) სევერიანე მასხულია, შრომის გმირი,

ტფილისი, 21) ა. ილამალიანი—დამკრელი მუშა, ძორავესი, 22) დარსელია—კოლმეურნე, ა/კ. ცენ. ალმ. კ-ტის წევრი, 23) ბარქაია—ა/კ. ცენ. ალმ. კ-ტის საორგანიზაციო განყოფილება, 24) ავისი—ა/კ. საკოლმეურნეო ცენტრი, 25) მირკალიონოვა.

2. მიენდოს 1-ლ მუხლში აღნიშნულ კომისიას—გამოჰყოს თავის შედგენი-ლობიდან, ერთი დეკადის ვადაზე, მომუშავე კომისია, რომელსაც დაავალოს შემომუშაოს ერთი თვის ვადაზე ა/ქსფსრ ათი წლის დღესასწაულის გეგმა და წა-რუდგინოს იგი დასამტკიცებლად ამიერქავებასიის ცენტრალური აღმასრულებე-ლი კომიტეტის პრეზიდიუმს.

3. წინადადება მიეცეს ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკე-ბის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებს—დაარსონ ა/ქსფსრ ათი წლის დღესასწაულის ჩამტარებელი კომისიები და დაავალონ მათ შეადგინონ ორი თვის ვადაზე ა/ქსფსრ ათი წლის დღესასწაულის გეგმები 1-ლ მუხლში აღნიშ-ნული მომუშავე კომისიის მიერ შედგენილი გეგმის საფუძველზე და ეს გეგმები, ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესტუბლიკების ცენტრალური აღმასრულე-ბელი კომიტეტების მიერ დამტკიცების შემდეგ, წარუდგინონ დასადასტურებ-ლად ამიერქავებასიის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს.

ამიერქავებასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე ა. ანანიანი.

ამიერქავებასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი გ. სულთანოვი.

1931 წ. აგვისტოს 2.

ტფილისი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“—ს 214 №-ში 1931 წ. აგვისტოს 6-ს.

დადგენილება ამიერქავებასიის ცენტრალური აღმასრულებლები კომიტეტისა.

**181. კავკასიის წითელდროშიანი არმიის ნაწილებისათვის გარდამა-
ვალი პრიზების დაარსების შესახებ.**

რადგანაც კავკასიის წითელდროშიანი არმია, საბჭოთა საზღვრების სადა-
რაჯოზე მდგარი, დიდის წარმატებით და გამძაფრებით მუშაობს თავისი საბრ-
ძოლო და პოლიტიკური მომზადების ასამაღლებლად და განსამტკიცებლად,
ამიერქავებასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. კავკასიის წითელდროშიანი არმიის ყველა ნაწილისა და შენაერთის
ზემოაღნიშნული მუშაობის წახალისებისა, სტიულინებისა და გაძლიერების მიზ-

նոտ დაհրաժեթյուղ ոյնք է գարդամացալու սագոցինու პրոնչու պայտեցնու პալութիւնուր, Քայլութիւնուր, և սերուլուն դա ფոխութիւնու մոմինալութիւնու դա օգնութեց վկայութար- մութա դա տագմանական մասնակութիւնու լուսականունու մարմարականութիւնուն.

գարդամացալ սագոցինու պրոնչու հսկութանու մայութացածունու պայնութա- լուրու ալմասրությունու կոմութեցուն դրութա.

2. գարդամացալու դրութիւնու դաշտությունու չարու շենայրութա վախալուս- ծուն մունինու գագառու կազասուն վկայութիւնու արմուն հայութութիւնունուր սամեցրու սածեալ գայնարցութեամի 1931 վելս 10.000 ման. ալնութնուր շենա- յրութա ճասապհամութեալուն.

3. մունինութեալունուն ոյնք է բնութագու:

4. ա/կայտսր շեցությունուն մասնակութա մասնակութա գարդամացալու սա- լուգունու պրոնչունու ճասապհամութա:

ա) պայտեցու Քայլութիւնու մոմինալութիւնու—անունայցանու սսր պայնութա- լուրու ալմասրությունու կոմութեցուն դրութա;

բ) պայտեցու գոնությունու մոմինալութիւնու—սոմեցուն սսր պայնութալուրու ալմասրությունու կոմութեցուն դրութա;

շ) պայտեցու սասրուլուն մոմինալութիւնու—սայարութեալուն սսր պայնութալուրու ալմասրությունու կոմութեցուն դրութա.

5. ա/կայտսր շեցությունուն մասնակութա մասնակութա գարդամացալու սսր պայնութալուրու ալ- մասրությունու կոմութեցուն մույր 1931 վ. կազասուն վկայութիւնու արմուն հայութութիւնուր սամեցրու սածեալ գայնարցութեամի սածարութա գալութա մը-2 մը-3 ալնութնուր մունինութիւնու սածարութա եւ ատաս ման. հառութեանու տուտու հայ- պայնութիւնուսացան.

ամուրացածունու պայնութալու

ալմասրությունու կոմութեցուն տապահութարց ա. անանուն.

ամուրացածունու պայնութալու

ալմասրությունու կոմութեցուն ման գ. սուլութանուն.

1931 վ. օգոստոս 2.

Ծովոլուսու.

—

**დადგენილება აშიერჩავდასის ცენტრალური
აღმასრულებლი კომიტეტისა.**

182. ბათუმის საქალაქო საბჭოს თავმჯდომარის ამბ. გიორგაძისა და ამიერკავკასიის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებული საბჭოთა მშენებლობისა და სამართლის ონსტიტუტის ბრიგადის მოხსენებების გამო – ბათუმის საქალაქო საბჭოს საორგანიზაციო-მასშტარი მუშაობის გარდაქმნის საქმის მდგომარეობის შესახებ.

მოისმინა-რა ბათუმის საქალაქო საბჭოს თავმჯდომარის ამბ. გიორგაძისა და ამიერკავკასიის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებული საბჭოთა მშენებლობისა და სამართლის ონსტიტუტის ბრიგადის მოხსენებანი ამ საქალაქო საბჭოს სსორგანიზაციო-მასშტარი მუშაობის გარდაქმნის საქმის მდგომარეობის შესახებ, ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი აღნიშვნას, რომ საორგანიზაციო-მასშტარი მუშაობის გარდაქმნაში სიანს პირის შებრუნვაბა წარმოებისა და კოლექტივიზაციისაკენ (საბჭოს ჯგუფების მოწყობა წარმოებაში, სექციების მუშაობის გაძლიერება და გაუმჯობესება, ქალთა ზორის მუშაობის გაძლიერება, განსაკუთრებით აქარელ-ქალებს შორის); ამასთანავე აღსანიშნავია ისიც, რომ ბათუმის საქალაქო საბჭომ სუსტად გარდაქმნა რეკონსტრუქციის პერიოდის შესაბამისი თავისი მუშაობა, რის გამოც მის მუშაობას თანა სდევს შემდეგი ნაკლოვანებანი:

ა) საქმიანისად არ არის განვითარებული პრაქტიკული ხელმძღვანელობა და დახმარება სექციების გარდაქმნისათვის (საღარეო-საწარმოო პრინციპები);

ბ) სუსტია საბჭოს ჯგუფების ქსელი წარმოებაში, რის გამოც სექციები აქადეგერ დაუფლენენ ხელმძღვანელობის ოპერატორს ფუნქციებს (ტეხნიკის დაუფლება, სამეცნიერო ანგარიში და სხვ.);

გ) არ არსებობს სისტემა აქტივთან მუშაობისა სახელმწიფო აპარატის ძირითადი ელემენტებით გაძლიერების საქმეში (პრაქტიკულად გადაუშევეტია საკითხი სოცემთავსების შესახებ);

დ) ბიუროერატიულად დამახინჯებულია ხელმძღვანელობა სოცემულებურებისათვის საქალაქო საბჭოების სექციებს შორის (ხელშეკრულებების ზევიდან კარნაზი, არაკონკრეტული ხელშეკრულებების დადება, აღსრულების კონტროლის სისტემის უქონლობა);

ე) არ არსებობს სისტემატიური კონტროლი საწარმოთა სამეცნიერო ანგარიშები გადასვლისათვის, კომპერატიული ორგანიზაციების გარდაქმნისათვის სრულიად საქალაქო კომუნისტური პარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტისა, სახალხო კომისართა საბჭოს და სამომხმარებლო კოოპერაციის ცენტრალური კავშირის დადგენილების საფუძველზე და ქალაქის სამრეწველო საწარმოთა კადრების მოშადებისათვის;

ვ) აქმდე ფაქტიურად მოწყობილი არ არის საქალაქო საბჭოს საორგანიზაციო-საბჭო-სამასო განყოფილება;

ზ) განსაზოგადებული არ არის ამომრჩეველთა განაშესები და საქალაქო საბჭოს სექციებისა, საბჭოს ჯგუფებისა და განყოფილებების მუშაობა წარმართული როდია განაშესების აღსრულების ხაზით.

რათა ყოველმხრით დაჩქარებულ იქნეს სამრეწველო საწარმოთა და კოლეგიურ და საბჭოთა მეურნეობების უკე დაწყებული და ახლად დასაწყები მშენებლობა, აგრეთვე, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს ხუთწლედის მესამე გადამწყვერი წლის ამოცანების უკილობლად აღსრულება სამრეწველო, სამეურნეო და კულტურულ-სოციალური მშენებლობის სფეროში, ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენ:

I. წინადარღება მიეცეს ბათუმის საქალაქო საბჭოს:

1) ყოველგზით განამტკიცოს და განავითაროს უკე მოპობებული წარმატებანი დეპუტატთა ჯგუფებისა და სექციების მუშაობაში, რისთვისაც გაძლიერებულ უნდა იქნეს საქალაქო საბჭოს პრეზიდიუმის მიერ ცოცხალი პრეზერაკული ხელმძღვანელობის გაწევა მათთვის, განსაკუთრებით-კი დეპუტატთა ჯგუფებისათვის ახალ საშენებლებზე;

2) მიაქციოს განსაკუთრებული ყურადღება ქალაქში ახალი დიდორნო ქარხნების მშენებლობას;

3) მოახდინოს სულ მოკლე ხანში იმ ნაქლოვანებათა და რლვევათა ლიკვიდაცია, რამაც თავი იჩინა ამა თუ იმ ცალკეულ სამრეწველო საწარმოში სამრეწველო-საფინანსო გეგმის შესრულების ხაზით, განსაკუთრებით სარკინისგზო ქვანძის ხაზით;

4) დაამყაროს სისტემატიური კონტროლი, სექციებისა და დეპუტატთა ჯგუფების მეშვეობით, საწარმოთა და საამქროთა სამეურნეო ანგარიშზე გადაყვანისა და მათ მიერ თავიანთ სახელშეკრულებო ვალდებულებათა აღსრულებისათვის;

5) უზრუნველჰყოს ფართოდ გაშლილი სოციალისტური შეჯიბრებისა, დამკურელობისა და შემცველი გეგმების საფუძველზე მუშათა კლასის აქტიობისა და ენერგიის უფრო მეტი გაძლიერება სამრეწველო-საფინანსო გეგმისა, თვისებრივი მაჩვენებლების წარმატებისა და თვითონირებულების შემცირებისათვის;

6) ფართოდ გაშალოს მასსური მუშაობა ცოლებსა და დიასახლებს შორის წარმოებაში ქალთა ჩაბმისათვის, განსაკუთრებით აქარელი ქალებისა, რისთვისაც სრული სიმკვეთრით განხორციელებულ უნდა იქნეს საქალაქო საბჭოს მიერ დასახული ლონისძიებანი წარმოებაში მომუშავე ქალთა სოციალურ-საყოფაცხოვრებო პირობების გასამუშაოებებსად (ახალი სასაღილოების გახსნა და არსებულთა გაფართოება, საბაზო ბაგათა და საბაზშეო ბაგათა მოწყობა, სამკერვალო-სარმონტო სახელონოების ქსელის გაფართოება, საზოგადოებრივი სამრეცხელების აშენება და სხვა მისთ.);

7) უკეთესად დააყენოს მუშაობა კვების პროდუქტებით და სამრეწველო საქონლით მუშების მომარაგებისათვის და უზრუნველჰყოს სამომხმარებლო კო-

ოპერაციის მუშაობის თავისდროზე გარდაქმნა სსრკ-ის სახალხო კომისართა საბჭოს, სრულიად საკავშირო კომისარისტური პარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტისა და სამომხმარებლო კომისარისტური კავშირის მიერ ა/ჭ. მაისის 10-ის თარიღით სამომხმარებლო კომისარისტური შესახებ გამოცემული მიმართვის საფუძველზე;

8) იხმაროს ლონისძებანი მუშაობის უკეთესად ჩატარებისათვის ბოსტნების მოსაცელელად და ბოსტნეულის მოსაცელის ასაღებად სამომხმარებლო კომისარისტურის საგარეოუბნის მეურნეობებში, საბჭოთა მეურნეობებში და კოლექტიურ მეურნეობებში; უზრუნველყოს ბოსტნეული პროდუქტების თავის ღრმაზე გამოხიდვა და შენახვა და ეცაოს, რომ საწარმონი მიმაგრებულ იქნენ საბჭოთა მეურნეობებში და კოლექტიურ მეურნეობებში მათთვის დახმარების გასაწევად ბოსტნეული პროდუქტების მოსაცელის აღებისა და გამოხიდვის საქმეში; მოსაცელის აღებისათვის საჭირო მუშაობაში ფართოდ უნდა იქნეს განვითარებული სოციჯგუბრებისა და დამკვრელობის მეთოდები, რისთვისაც კოლექტიურ მეურნეობებსა, საბჭოთა მეურნეობებსა და სამომხმარებლო კომისარისტურის მეურნეობებში მომქმედი საღეპუტარო ჯგუფების მუშაობა ყოველმხრით გააქტივებულ უნდა იქნეს.

9) მტკიცედ განაგრძოს თავისი მუშაობის გარდაქმნა წარმოებისა და კოლექტიურისაციისაკენ პირის მიქცევის ხაზით; თანაც განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს საქალაქო მეურნეობის ორგანიზაციის; ყოველმხრით ვააუმჯობესოს მუშაობა მშრომელთა სოციალიურ - საყოფაცხოვრებით საჭიროებათათვის მომსახურებითი გასაწევად; უზრუნველყოს საბინაო და კომუნალური მშენებლობისა და საავადმყოფოებისა, სკოლებისა და კანალიზაციის მშენებლობის წარმატებით განხორციელება; იხმაროს გადამწყვეტი ლონისძებანი ქალაქის კეთილმოწყობისა და სანიტარული მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის;

10) სექტემბრამდე შექმნას სპეციალური კურსები ქალაქის საბჭოს სასექციო მუშაობისათვის აქარელ-ქალების მოსამზადებლად, იგრეოთე გახსნას სამდლიანი კურსები საბჭოთა ჯგუფების აქტივისათვის;

ამასთან ერთად მტკიცედ უნდა დაადგის სახელმწიფო პარატის ძირითადი ელემენტებით გაძლიერების გზში, რისთვისაც საჭიროა შეიმუშაოს ერთი დეკადის ვაღაზე კონკრეტული გეგმა იქარისტანის ძირითადი ერებისაგან კადრების მომზადებისათვის;

11) გადააკეთოს სექციების მუშაობა საწარმოო-სადარეო ნიშნების მიხედვით; შექმნას აუკილებლად შემდეგი სექციები: სანაცო, სატყეო საქმისა და სატრანსპორტო; ჩაატაროს არსებული ბიუროების სელაბალი არჩევნები ისეთი მუშაობა უნარითან ბიუროების შესაქმნელად, რომელთაც შეძლოთ აბალ პირობებში მუშაობა; ამასთანავე, სექციების მუშაობა აგებულ უნდა იქნეს ბოლშევკური შეჯიბრებისა და დამკვრელობის ფართოდ გაშლის საფუძველზე და დამყარებულ იქნეს კონტროლი სოცელშექრულების შესახებ;

12) რადგანაც განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს სოციალისტურ შეთანასებას, —სსრკ-ის სახალხო კომისართა საბჭოს და სრულიად საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტის იმ დადგენილებასთან დაკავ

Шинрებით, რომლითაც სრულიად მოსპობილია მუშების მობილზაცია და წარმოებისაგან ჩამოშორება მიმდინარე კამპანიების საჭიროებათათვის, აგრეთვე იმ გარემოებასთან დაკავშირებით, რომ სოცეიალისტური შეთავესება და ფაბრიკების შეფობა სახელმწიფო აპარატის მიმართ წარმოადგენს საბჭოთა აპარატის მთელ მუშაობაში პროლეტარული გაელენის განმტკიცების ფორმებს,—ჩაატაროს ერთი თვის ვადაზე:

ა) დაწინაურება ორა ნაკლებ 30 მუშისა, განსაკუთრებით აქარელებისა, სოცემთაგვებელთა სასით, რისთვისაც მათ წინასწარ უნდა გაიარონ მოქლევადიანი კურსები;

ბ) პროფესიონალურ კავშირთან ერთად—ფაბრიკებისა და ქარხნების შეფობა სახელმწიფო აპარატის შიმართ;

13) გააღმრამოს საბჭოთა ჯგუფების მუშაობა და გადააქციოს ისინი ორგანიზატორებად და ინიციატივირებად საჭარმოთა სამრეწველო—საფინანსო გეგმის შესრულების საქმეში (და სრულიად საკავშირო კომიუნისტური პარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტის პლენურის დადგენერაციებისა) საბჭოთა ჯგუფები უნდა ჩადგნენ საკვალილი და საბუჭვისირო ბრიგადების თარგანიზაციის სათავეში და გადააქციოს საბჭოთა ჯგუფებთან მუშაობისა, სპეციალური საკითხების გამო თაბილირების სისტემატიკურად მოწევით, ცოცხალი იძსტრუქტაჟით, გადაძახებისა და საბჭოთა ჯგუფებისათვის თაბილირების მოწყობით და სხვა მისთ; აგრეთვე განაგრძოს ყველა სარგებლობის შეფობა;

14) აქარმოოს გადამუშავეტი ბრძოლა ამომჩრეველთა განაწესისადმი ფორმალურ-ბიუროკრატიული მოპყრობისა და პროლიტიკური თვალსაზრისით მისი ორა სათანადოდ შეფასების წინაღმდეგ;

რადგანაც საქალაქო საბჭოს სექციებისა, საბჭოთა ჯგუფებისა და განყოფილებების ერთ-ერთ უაღრესი მნიშვნელობის მოვალეობას განაწესების აღსრულების ორგანიზაციულად შემოწმება შეადგენს,—თვითეულ სექციაში გამოყენების უნდა იქნეს სპეციალური შემოწმებული ბრიგადა;

საბჭოთა ჯგუფებში გამოყენებულ უნდა იქნეს მუშაობა განაწესებისათვის, შეიქმნას სპეციალური ბრიგადები ან გამოიყოს საამერიკოებში განაწილებისათვის პასუხისმგებელი პირი და დაევალოს მათ—სისტემატიკურად თვალური აღვნინობა განაწესის რეალიზაციის; უნდა მოწყობოს განაწესების აღსრულების მუდმივი შემოწმება და საბჭოთა ჯგუფებს წევრების მორიგეობა ამომჩრეველებისათვის განაწესების აღსრულების მსვლელობის თაობაზე ცნობების მისაცემად;

15) შემოილოს საქალაქო საბჭოს დეპუტატების მუშაობის სისტემაში სოციალისტურ დავალებათა აღსრულების მათ პირად საქმეში აღნუსხვა, რაც ამომჩრევებს მასალად გამოადგებათ დეპუტატის მუშაობის შესაფასებლად.

16) დაუყოვნებლივ მოაწყოს საქალაქო საბჭოს საორგანიზაციო მასსური მუშაობის განყოფილება.

II. მიერცოს საქართველოს სსრ ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს გადასწყვიტოს საბოლოოდ ერთი თვის განმავლობაში ბათუმის საქალაქო საბჭოს ტერიტორიაზე მყოფ სასოფლო საბჭოებისათვის ხელმძღვანელობის გაწევის საკითხი.

III. მიენდოს ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის საორგანიზაციო განყოფილებას, ერთი თვის ვადის გასვლისას, შეამოწმოს ბათუმის საქალაქო საბჭოს მიერ ამა დადგენილების აღმართლება.

IV. მიენდოს ა/ქსფსრ კომიტეტის მეურნეობის სახალხო კომისარიატს—განიხილოს და დაამტკიცოს ბათუმის საქალაქო საბჭოს კომუნალური და საბინაო მშენებლობის ხუთი წლის გეგმა.

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ა. ანანიანი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი გ. სულთანოვი

1931 წ. აგვისტოს 6.
ტფილისი.

დადგენილება ამიტრავდასის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის

183. ა/ქსფსრ-ში სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის მუშაობის შესახებ.

მოასმინა-რა სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის ამიერკავკასიის კავშირების წარმომადგენლების ამხანაგთა დ. ბოლევაძისა, ა. ვანკიანისა და ომაროვის მოხსენებანი ა/ქსფსრ-ში სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის სისტემის მუშაობის გარდაქმნისა, კარტებით განტეკიცებისა და სამეურნეო გეგმების შესრულების შედევთა შესახებ,—ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი აღნიშვნას:

1. ჰარტიის დირექტორები ა/ქსფსრ-ში სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის სისტემის გარდაქმნის შესახებ ძირითადად შესრულებულია; ამის შედევთა ის, რომ სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაცია პირისპირ დაუახლოვდა მოჯამაგირეთა და ლარიბ და საშუალო გლეხთა მასსების საწარმო მასსურ კოოპერირებას და მან შესძლო თვალსაჩინოდ მოეცვა სოფლის მეურნეობის სასაქონლო პროდუქცია. ა/წ. მაისის 1-თვის კოოპერირების მიაღწია ა/ქსფსრ მეურნეობათა საერთო რიცხვის 48,6%⁰-ს და კოლექტივიზაციის საშუალო პროცენტი 34,3%⁰ უდრის.

2. ამასთან ერთად სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის მუშაობას აქვს მთელი რიგი არსებითი დეველებები, რომელთა შორის უმთავრესი შემდეგია:

ა) სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციამ აქამდე ვერ წარმართა თავისი მუშაობა ისე, რომ მისი ქვედა რგოლეულის ზრდა კოლექტიურ მეურნეობად. გარდაქმნის ხაზით მიმდინარეობდეს;

ბ) არ არსებობს ფართოდ გაშლილი საორგანიზაციო-სამასო მუშაობა სასოფლო კოოპერიტულ მასსებს შორის და გაშლილი არ არის მუშაობა სასოფლო-სამუშაონეო კოოპერაციის სისტემაში შრომის სიციალისტური ფორმების შთანერგიისათვის თავიდან ბოლოდე (სოცეჯიბრება, დამკერელობა და საწოგა-დოებრივი ბუქსირი);

გ) სუსტად მიმდინარეობს შინაგანი რესურსების სახსართ მონილიზაცია და მობილიზებული არ არის ფართო კოოპერიტული მასსების ყურადღება ამ უაღრესი მნიშვნელობის საქმის გარშემო;

დ) არ არსებობს სისტემატიური მუშაობა ღარიბებთან და მოჯამაგირებ-თან და ზოგიერთვან სათანადოდ შეუსაბებული არ არის ღარიბთან და მოჯამაგი-რეთა ჯვეუბების მოწყობის აუცილებლობა;

არ არსებობს აგრეთვე სისტემატიური მუშაობა საინკიატივო ჯვეუბების მოსაწყობად, რათა ქვედა რეოლეულის ზრდა კოლექტიურ მეურნეობებად გა-რდა ქმინის ხაზით მიმდინარეობდეს;

ე) თუმცა მუშაობა კადრების მომზადებისა და გარდამზადებისათვის სწა-რმოებს, მანიც სარაიონ და ქვედა რეოლეულები ჯერ კიდევ უზრუნველყოფი-ლი არ არიან მომუშავეების საჭირო რიცხვით;

ვ) სამუშაონეო მუშაობა სასერვისთ როდი უზრუნველყოფს საგეგმო დავალება-თა შესრულებას როგორც კონტრაქტაციის სფეროში, ისე დამზადებათა სფეროში;

ზ) ცალკეულ შემთხვევაში მუშაობა თვეთდენაზე მინებრებული და გამორუ-დებულია კლასობრივი ხაზი, რაც იმაში გამოიხატება, რომ მტკიცე დავალებათა გეგმა მიღწევინებული არ არის კულაგურ კომლამდე.

3. ამიერკავკასიის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს საკიროდ მიაჩინა, რათა იღმოვავრილ იქნეს შემჩნეული ნაკლოვანებანი და შემდგომში ფართოდ გაიშალოს მუშაობა სოფლად სასოფლო-სამუშაონეო კოოპერაციის განმტკიცები-სათვის, სასოფლო-სამუშაონეო კოოპერაციას:

ა) მთელი თავისი მუშაობა უნდა გარდაქმნას სისტემის ძირითად ამოცანე-ბის შესრულების ხაზით და გადაჭრით პირი იბრუნოს საკოლმეურნეო მშენებლო-ბისაკენ, კოლექტივიზაციის საქმეში მოპოვებულ წარჩატებათა განმტკიცებით;

ბ) უნდა უზრუნველყოს მუშაობის შემდგომი გაძლიერება დასახლებულო-ბათა ამხანაგობების კოლმეურნეობებად გარდაქმნისათვის;

გ) უნდა გააძლიეროს სისტემისათვის ხელმძღვანელობის გაწევა;

დ) უნდა უზრუნველყოს სოფლის მეურნეობის მთელი სასაქონლო პროდუ-ქციის მოცა.

ამისდამიხელვით ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებილი კომიტეტი ადგენს:

ბ. წინადაფება მიეცეს სასოფლო-სამუშაონეო კოოპერაციის ამიერკავკასიის კაეშირებს (ა/კ.-პურ-ცხოვ. კავშირს, ა/კ. ბალბოსტანკავშირს, ა/კ. მებამბეობის კავშირს):

1) გაშალონ ფართო საორგანიზაციო სამასო მუშაობა მოჯამაგირეთა, ღა-რიბთა და საშუალო გლეხთა მეურნეობის კოლექტიურ მეურნეობებში ჩაბმისათვის და აგრეთვე არსებული საწარმოო დასახლებულობათა ამხანაგობების კოლექტი-

ური მეურნეობების წესდებაზე გადაყვანისათვის ახალთა მოწყობით ან არსებულში შესვლით; ამასთანავე, დაცულ უნდა იქნეს ნებაყოფლობის პრინციპი;

2) ყველა საწარმოო დასახლებულობათა ამხანაგობაში შექმნან კოლექტი-ვიზაციის საინიციატივო ჯგუფები;

3) ყველა საწარმოო ამხანაგობაში მოჯამაგირეთა და ღარიბთა ჯგუფები, რომელთა მუშაობაც უნდა წარიმართოს საწარმოო ამხანაგობების სასწრაფოდ სასოფლო-სამეურნეო არტელების წესდებაზე გადაყვანის გზით;

4) იხმარონ ღონისძიებანი, რათა ინდივიდუალურ მეურნეობებსა და კოლექტიურ მეურნეობებს შორის დამყარდეს ისეთი ურთიერთობა, რაც უზრუნველყოფს კოლექტიურ მეურნეობების საორგანიზაციო-საწარმოო ზედმოქმედებას ინდივიდუალურ საგლეხო მეურნეობებზე და ამ უკანასკნელთა ჩაბმას კოლექტიურ მეურნეობებში;

5) საწარმოო ამხანაგობების მთელი ოპერატიული-საწარმოო მუშაობა ააგონ მტკიცე სამეურნეო ანგარიშის პრინციპზე;

6) ფართოდ შთანერგონ სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის მუშაობაში შრომის სოციალისტური ფორმები (სოცშევიზობრება, დამკერელობა და საზოგადოებრივი ბუქსირი) და მოავარონ აღსრულების შემოწმება და შეჯიბრებულთა ურთიერთო ინფორმაცია;

7) შექმნან პრემიალური ფონდები მთლად სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის სისტემის მიერ საგეგმო დაგალებათა გადამტებით შესრულების წახალი-სებისა და სტიმულირების მიზნით; ამ ფონდებში, სასოფლო სამეურნეო კოოპერაციის გარდა, მონაწილეობა უნდა მიიღონ იგრეთვე დამზადებათა ჩატარებით დაინტერესებულმა სამეურნეო ორგანიზაციებმა („სოიუზლეგბ“-მა, „სოიუზმიასო-მ“ „სოიუზკოე“-მა, „სოიუზმოლოკო“-მა, „სოიუზშოლკ“-მა, „სოიუზტაბაკ“-მა და სხვ.);

8) ყოველმხრით გააძლიერონ საორგანიზაციო-სამასოო მუშაობა შინაგანი რესურსების მობილიზაციის გარშემო და პირებულ რიგში—საპაიონ გადასახადების შეგროვების და სამაქანო ვალდებულებათა რეალიზაციისათვის;

რესურსების მობილიზაციისათვის საჭირო მუშაობის სათანადო პლანირებისათვის გადასინჯულ და გაზუსტებულ უნდა იქნეს მე-3 და 4 კვარტალის საკონტროლო ციფრები, სოფლის მეურნეობის კოლექტივიზაციის ზრდის სათვალავში მიღებით;

იმ სარაიონო კოოპერატიული კაშირების შიმართ, რომელთაც 1-ლ და მე-2 კვარტალში ჩაშალეს რესურსების მობილიზაცია, მიღებულ უნდა იქნეს საზედმოქმედო ღონისძიებანი საზოგადოებრივ-საჩეკვნებელი სასამართლო პროცესების მოწყობით; პროცესის შედეგი უნდა გამოვეყყნდეს პრესსაში;

9) ძირითადად დამზადებელ ორგანიზაციად გადაქცევასთან ერთად—სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის სისტემამ უნდა გაძლიეროს თავისი საორგანიზაცია-ოპერატიული მუშაობა სოფლის მეურნეობის პროდუქციის დამზადების კონტრაქტაციის საქმეში;

ამ ამოცანების წარმატებით განხორციელებისათვის სისტემა უნდა ემყარებოდეს ქვედა სასოფლო აქტივს;

ქვედა აქტივი შეიქმნება ყველა დასახლებულ პუნქტში კოლმეურნეთა, მოჯამაგირეთა, ღარიბ და საშუალო მეურნეთა, ქალ-დელეგატთა, კომისარებითა და სხვათაგან;

ქვედა აქტივი შეიქმნება ყველა სახის დამზადებისათვის, რასაც ანხორციელებს სასოფლო-სამეურნეო კომპერაცია (პურის დამზადება, ოთხეხს საკონლის დამზადება, ხორცის დამზადება, ბატყლის დამზადება, მოუწველი ტყავეულის დამზადება, ბაბის დამზადება, ტეხნიკური კულტურების დამზადებას, ხილეულ-ბოსტნეულის დამზადება, თაბბაჯოს დამზადება, აბრეშუმის დამზადება და სხვა მისთ.)

10) ქვედა აქტივი კონტრაქტაციისათვის და სოფლის მეურნეობის პროდუქციის დამზადებისათვის, სასოფლო საბჭოს ფარგლებში, გაერთიანდება სარაიონი კოოპერატურული კავშირის (სარაიონო განყოფილ). საკონტრაქტაციო და სა-დამზადებლო ბრიგადებად;

ბრიგადები მუშაობენ უფროსი ორგანიზაციის ხელმძღვანელობით, რომელიც ამავე დროს სარაიონი კომპერატური კავშირის რწმუნებულია სოფლად;

11) ქვედა აქტივი გამოიყოფა კოლმეურნეთა, მოჯამაგირეთა, ღარიბ და საშუალო გლეხთა აქტივის შედგენილობიდან; საჭიროა მომკრეფთა შედგენილობაში ფართოდ იქნენ ჩაბმულნი ახალგაზრდობა, დემობილიზებული წითელარმი-ელები, ქალი-აქტივისტები, ყოფილი წითელი პარტიზანები და სხვანი; თვალყური უნდა ედევნოს, რათა ორგანიზაციონების შედგენილობაში არ მოხვდენ კულაკები, საარჩევნო უფლება-ჩამორთმეული პირები, ხორც-თვევზის ყოფილი წვრილი მოვაკრები, ჩარჩები და ვაჭრები და სხვ.

12) ქვედა აქტივის გარდა, სასოფლო საბჭოში და თეითეულ დასახლებულ ადგილის მოაწყონ სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების დამზადების ხელისშემწყობი კომისიები; ხელისშემწყობი კომისიები მუშაობენ სასოფლო საბჭოს უშუალო ხელმძღვანელობით;

13) რადგანაც სოფლის მეურნეობის სოციალისტური რეკონსტრუქციისა და კოლექტივზაციის სფეროში მე-XVI პარტურილობის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებათა აღსრულების ერთ-ერთი ძირითადი პირობა ის არის, რომ გლეხთა მშრომელ მასებს შორის კულტურულ-საყოფაცხოვერებო მუშაობა სათანადოდ იქნეს დაყენებული და ჩატარებული, საჭიროა ფართოდ იქნეს გაშლილი კულტურულ-საყოფაცხოვერებო დაწესებულებათა ქსელი (საბავშო ბაგაები, საბავშო ბალები, საბავშო ბაჭნები, წითელი ქუთხები, ქოხ-სამკითხელოები, რადიო-საგლურები და სხვა მისთ.), განსაკუთრებით საგაზაფხულო და საზაფხულო სმუშაოთა წრმოების დროს; ამ საქმისათვის გამოყენებულ უნდა იქნეს უმთავრესად თვითგლებთა სახსარი;

14) საჭირო კადრებით სასოფლო-სამეურნეო კომპერაციის ქვედა რგოლეულების გაძლიერებისათვის მომზადებულ იქნენ 1931 წლის განვითარებითაში:

მოაწვარიშე მომუშავენი დასახლებულობათა ამხანაგობები-
სათვის . . . . .

500 კაცი;

ინსტრუქტორ-ორგანიზაციონი სარაიონო კოოპერატიული . . . . .

80 „

კავშირებისათვის . . . . .

ინსტრუქტორ-ოპერატორი (ნედლეულისა, ხილეულისა, ბოს- ტეულისა, რძის პროდუქტებისა და სხვა მისთ. სფე- როში) სარაიონო კოოპ. კავშირებისათვის	160	"
სპეციალისტი რძის პროდუქტების გადამუშავებისათვის	30	"
გარდა მზადებულ იქნება:		
მოანგარიშე-მომუშავენი სარაიონო კოოპ. კავშირებისათვის .	80	"
თავმჯდომარენი სარაიონო კოოპერატიული კავშირებისათვის	100	"
" დაახლებულობათ ამანაგობებისათვის .	500	"
ინსტრუქტორ-ბუჭილტერი სარაიონო კოოპ. კავშირებისათვის	80	"
ნედლეულისა და ხილეულ-ბოსტეულის მიმღებნი, დამხარი-		
სხებელნი და მფუთველნი	300	"
ქვედა აქტივი (სოფლის რწმუნებული, მომკრეფნი, მექალაო- ქოლნი და სხვანი) არა ნაკლებ	5.000	"
15). აწარმოონ სისტემაში მყოფ ხელმძღვანელ-მომუშავეთა და სპეციალი- სტა კადრების აღნუსხვა და განაწილება.		
ბ. წინადადება მიეცეს ა/ქსფსრ მომარავების სახალხო კომისარიატს განა- ხორციელოს, სრულიად საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების შესაბამისად, ფაქტიური ხელმძღვანელობა ა/ქსფსრ სასოფლო-სამუშარენო კოოპერაციის სისტემაში კადრების მომზადებისა და გარდა- მშადებისათვის.		
ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ა. ანანიანი.		
ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი გ. სულთანოვი.		
1931 წ. აგვისტოს 2/14 ტფილისი.		

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისას.

**184. საკონფიდენციალო რეფორმის შესწორებათა განხორციელების შედე-
გის შესახებ.**

მოისმინა-რა სსრკ-ის სახელმწიფო ბანკის ამიერკავკასიის სამხარეო კონ-
ტორის შმართველის ამ. ლაქტიონოვის მოხსენება საკედიტო რეფორმის შეს-
წორებათა განხორციელების შედეგის შესახებ, ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტი აღნიშნავს:

1. იმისდამიუხედავად, რომ სამუშარენო ორგანიზაციებს შორის ჩატარებულ
იქნა დიდი საორგანიზაციო და ახსნა-განმარტებითი მუშაობა სსრკ-ის სახალხო

კომისართა საბჭოს 1931 წ. იანვრის 1-ისა და მარტის 20-ის დაღენილებებიდან გამომდინარე საკითხების გამო,—მაინც სახელშეკრულებო კამპანია მიმდინარე-ობდა არასათანადო ტემპით (ხელშეკრულებების დადებისა და წარდგენის ვალები დაცული არ იყო).

2. ამ კამპანიის არადამაქმაყოფილებლად ჩატარების უმთავრესი მიზეზი ის გარემოებაა, რომ სამეურნეო ორგანიზაციების როგორც ამიერკავკასიისა, ისე რესუბლიკანური ცენტრები (ა/კსფსრ მიწათმოქმედების სახალხო კომისა-რიატი, ა/კსფსრ მამარიავების სახალხო კომისარიატი, ა/კსფსრ-ისა და რესუ-ბლიკანური სახალხო მეურნების უმაღლესი საბჭოები) სრულიად მოუმშავებელი აღმინდნენ სახელშეკრულებო კამპანიისათვის ხელშედვანელობის გასაწე-ვად. უწყებებისა და შენაბეროების წარმომადგენლი მხოლოდ აპილის უკანა-კნელ დევადაში გაემზადერნენ მოსკოვს გენერალურ შეთანხმებათა დასადებად.

3. დადებულ და სახელმწიფო ბანკში წარდგენილ ხელშეკრულებათა უდიდესი ნაწილი სრულიად უვარების აღმინდა; ხელშეკრულებებში აღმიშნული არ იყო მტკიცედ განსაზღვრული გაყიდვა-მიწოდების ვადები და ანგარიშგას-წორების ფორმები; ხელშეკრულებების თანხები ნაჩერენდი იყო ორიენტირუ-ლად; ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული არ იყო პუნქტები ხელშეკრულების დარღვევისათვის მხარეთა მატერიალური პასუხისმგებლობის შესახებ და სხვა მისთ.

4. ყველა ეს გარემოება იმის მაჩვენებელია, რომ ცალკეულ საწარმოთა და სამეურნეო ორგანიზაციათა წარმომადგენლებმა ვერ გაარკვეის ხელშეკრუ-ლებების სამეურნეო-პოლიტიკური მნიშვნელობა და ხელშეკრულების დადებას უყურებდნენ როგორც ფორმალურიდ საჭირო პირობას სახელმწიფო ბანკიდან კრედიტის მიღებისთვის.

5. უწყებებისა და სამეურნეო ორგანიზაციების მიერ ხელშეკრულებების დაყონებითი დადებასა და სახ. ბანკში წარდგენას შედეგად ის მოჰყვა, რომ, დაკრედიტების ახალი პირობების განხორციელების მომენტში, ბევრი ორგანი-ზაციის კრედიტი ფართიურად დახურულ აღმოჩნდა; ამის გამო ზოგიერთი საწარმოს და სამეურნეო ორგანიზაციის ფინანსური და სამეურნეო საქმიანობა თვალსაჩინოდ დაბრკოლდა.

6. სახელშეკრულობი კამპანიამ მე-III კვარტალში, რამდენადმე შეძენილი გამოკლილების მეონებით, განვლო უფრო დამაქმაყოფილებლად, თუმცა ჯერ კი-დევ არის ხელშეკრულების დაუდებლობისა და საჭირო პირობების შეუსრულებ-ლობის შემთხვევები.

7. იმისღმიუხედვავად, რომ საქმიანოდ დიდი როო გავიდა საკრედიტო რე-ფორმაში შესწორების შეტანის მომენტიდან, მაინც მთელმა რიგმა სამეურნეო ორგანიზაციებმა ვერ შეითვისეს დაკრედიტების ახალი პირობები, რითაც გაარ-თულეს სახელმწიფო ბანკის მუშაობა, დაბრკოლეს დოკუმენტბრუნვა და გამო-იწვეის აქედან გამომდინარე არასასურველი შედეგები.

8. როგორც შედეგი სამეურნეო ორგანიზაციების მიერ დაკრედიტების ახალი სისტემის არა-საკმარისად შეთვისებისა — აღსანიშნავია:

ა) მოსული ანგარიშ-ფაქტურების სისტემატიკური უაქცეპტობა, რამაც მიზანი ასახვალაქო ფაქტურების მთელი მასში 80%-დე და რამაც იქლო მხოლოდ მტკუცე საერედიტო ზედმოქმედების ლონისძებათა შეფარდების შემდეგ, რასაც სახელმწიფო ბანკმა მიმართა;

ბ) სათანადებალაქო საქონლის ბრუნვის ანგარიშ-ფაქტურების აქცეპტი მაშინ, როდესაც მექანიზმების თავისუფალი კრედიტი არ გააჩნდა;

გ) ხშირად ანგარიშ-ფაქტურებში საჭირო ცნობების აღუნიშვნელობა ტყირობის მიმღებისა და გადამდელის შესახებ;

დ) სახელმწიფო ბანკის განყოფილებების მიერ ცნობების მიუკემლობა იმის თაობაზე, თუ რა ბედი ეწია გადახდის უნარმოკლებული ორგანიზაციის აღრესით მიღებულ ტვირთს, აქედან წარმომდგარი საწყობების ტვირთვარბობა, საქონლის ბრუნვის დაბრუნოება და სხვა მისთ;

ე) გამყიდველ-მიმწოდებლების მოთხოვნა, რომ გასაცემი საქონლის თანხა წინასწარ მათ კონტროლირებულ ყოფილიყო შეტანილი;

ვ) წვრილ-წვრილი ანგარიშების გასანალდებლად არსებული წესების შეუსრულებლობა;

ზ) ხელშეკრულების დამრღვევ მხარეთა პასუხისმგებაში მიუკემლობა.

9. საწარმოთა გადაყენება სამეურნეო ანგარიშზე მიმღინარეობს არადამატყოფილებლად. ამასთანავე:

ა) საწარმოთა და ორგანიზაციათა უმეტესობას არა აქცი ცალკეული შემადგენელი ნაწილების მთლად სამეურნეო ანგარიშზე გადაყვანის კონკრეტული გეგმები;

ბ) საწარმოთა და ორგანიზაციათა უმეტესობა მხოლოდ ახლა ეწევა სამზადისს სამეურნეო ანგარიშზე გადასცლითვის; ამასთანავე, ამ საკითხის შემსრულებაში ჩამტებული არ არის მუშაათა ფართო საწოვაოებრიობა;

გ) სამეურნეო ანგარიშზე უკვე გადაყვანილ საწარმოთა და ორგანიზაციათავის, უმეტეს შემთხვევაში, გამოყოფილი არ არის საბრუნავი სახსარი.

10. სამეურნეო ორგანიზაციებში შენიშნული ყოველგვარი მოუკვარებლობა დაკრედიტებისა და დოკუმენტბრუნვის ახალი მეოთხების შეგვების სფეროში, რაღა თქმა უნდა, აღიბეჭდა გრძელება დოკუმენტების მსვლელობაზედაც სახელმწიფო ბანკის ზოგიერთ ფილიალში.

11. მიერკავებასის ცენტრალური ორმასრულებელი კომიტეტი იღებს ცნობად სახელმწიფო ბანკის მიერკავებასის სამსარეო კონტროლის მმართველის განცხადებას, რომ სამსარეო კონტროლი ხმარიბდა და ხმარობს ახლაც ყოვლად ენერგიულ ლონისძიებებს ტეხნიკური დეფექტების აღმოსაფხრელად ბანკის კლიენტურისათვის როგორც თვით კონტროლის მიერ, ისე მისი ქვემდებარე ფილიალების მიერ მომსახურეობის გაწევის საქმეში.

12. რაც შეეხება საერედიტო რეფორმაში შესწორებათა შეტანის კარგ შედეგებს, ამიერკავებასის ცენტრალური ორმასრულებელი კომიტეტი აღნიშნავს, რომ დაკრედიტების ახალმა სისტემამ გაადგილა საფინანსო რლევებათა გამოაშეკავება მთელ რიგ ორგანიზაციებში და ხელი შეუწყო ამ რლევებათა აღმოფხერას.

წარმოებულმა „კონტროლმა მანეთით“ იძულებულქვი ორგანიზაციები და ექიუიპინათ საქონელბრუნვა, მოხტიანთ შინაგანი რესსურსების მობილიზაცია და გაეძლიერებინათ თავიანთი საფინანსო და კომერციული აპარატები.

13. დაკრედიტების ავტომატიზის მოსპობამ და „კონტროლმა მანეთით“, რასაც ბანკი ეწოდა, პირველ ყოვლისა გაელენა მოახდინა საკრედიტო გეგმების შესრულებაზე.

მაშინ, როდესაც, საკრედიტო რეფორმის შესწორებათა განხორციელებამდე, კრედიტების გადამეტებით ხარჯვა სისტემატიურ მოვლენად იყო გადაქცეული ხახალხი მეურნეობის სხვადასხვა დარგებში, ახლა, სმაგინროდ, ორი თვეის მუშაობამ ახალ პირობებში უკვე უზრუნველყო ამ გადამეტებათა ლიკივიდურია და თვალსაჩინოდ მოიწესრიგა ბანკის კლიენტურის საფინანსო მეურნეობა, იძულებულქვი-რა იგი მტკიცედ შეესრულებინა განსაზღვრული საკონტროლო ციფრები სახსართა დანიშნულებისამებრ ხარჯვის სუეროში.

14. ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი იღნიშნავს, რომ მე-III კვარტლის საკრედიტო გეგმების მსვლელობა და დამტკიცება სწარმოებდა მეტად არახელსაყრელ პირობებში, იმის გამო, რომ მთელმა რიგმა უწყებებმა არ შეასრულეს სსრკ-ის სახალხო კომისართა საბჭოს 1931 წ. იანვრის 14-ის დადგენილება საკრედიტო პლანირების შესახებ. ჯუმლობითი საკრედიტო გეგმა შედგენილ იქნა მხოლოდ სახალხო მეურნეობის უბალდესი საბჭოს დაზიანა, ა/კსფსრ მომარაგების სახალხო კომისარიატმა თავის, დაგვაანებით შედგენილ, გეგმაში ვერ მოიცავა ყველა თავისი ქვემდებარე ორგანიზაცია, ხოლო სხეულშემცირების (მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატი, ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატმა) თავიანთი საკრედიტო გეგმები სრულიადაც არ შეადგინეს.

15. აგრეთვე ცალკეულად უნდა აღინიშნოს ის შემთხვევები, რომ ხელისუფლების სარაიონო ორგანიზაციი წინააღმდეგობას უწევდნენ სახელმწიფო ბანკის განყოფილებების მიერ საკრედიტო პლატფორმას განხორციელებას.

ზემოაღნიშნულ გარემოებათა მიხდვით ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენა:

1. წინადადება მუცეს ამიერკავკასიის სამეურნეო სახალხო კომისარიატებს (ა/კ. სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს, ა/კ. მომარაგების სახალხო კომისარიატს, ა/კ. მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატს), ყველა ცენტრალურ ორგანიზაცია და აგრეთვე ამიერკავკასიისა და რესპუბლიკანურ სადარგო შენართებს:

ა) ფართოდ გაშალონ მუშაობა საწარმოთა და სამეურნეო ორგანიზაციათა სტულ სამეურნეო ანგარიშზე გადასცლისათვის ხელმძღვანელობის გასაშევად;

ბ) დაგვალონ ყველა საწარმოს და სამეურნეო ორგანიზაციის სელმძღვანელოთ - ჩაატარონ მუშათა და მოსამსახურეთ საერთო კრებებში საანგარიშო მოხსენებები ამა თუ იმ საწარმოს სამეურნეო ანგარიშზე გადაყვანის საკითხის შესახებ.

2. დაევალოს ყველა საწარმოს და სამეურნეო ორგანიზაციას—გამოპყოს 2 დეკადის ვადაზე სპეციალური კომისია იმის შესამოწმებლად, თუ რამდენად შესრულებულია სამეურნეო ანგარიშზე გადასცელის საქმე.

3. ეთხოვოს ამიერკავკასიის პროფესიონალურ კაეშირთა საბჭოს—მისცეს დირექტორები ყველა პროფესიონალურ ორგანიზაციას—გააძლიეროს პრაქტიკული მუშაობა სამეურნეო ანგარიშიანობის ჩატარებისათვის.

4. წინადაღება მიეცეს სახელმწიფო ბანკის ამიერკავკასიის სამხარეო კონტროლს—უზრუნველყოფის რესპუბლიკანური კონტროლებისა და განყოფილების გარკვეული მუშაობა დოკუმენტთაღინვისა და მომსახურეობა-გასაწევ სამეურნეო ორგანოების მინდობილობათა შესრულების საქმეში.

5. წინადაღება მიეცეს სომხეთისა და აზერბაიჯანის ცენტრალური აღმა-სრულებელი კომიტეტების პრეზიდიუმებს და აგრეთვე ხელისუფლების ყველა სა-რაიონო ორგანოს—მოისმინონ ერთი დეკადის განმავლობაში თავიანთ სხდო-მებზე სახელმწიფო ბანკის მოხსენებანი ამა თუ იმ რესპუბლიკაში ან რაიონში საკრედიტო რეფორმის შესწორებათა ჩატარების შედეგების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე ა. ანანიანი,

ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი გ. სულთანოვი.

1931 წ. აგვისტოს 2/14.

ტფილისი.

დადგენილება ა/ქსცსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

185. სახელმწიფო შენაერთებისა, ტრესტებისა და სხვა სამეურნეო ორგანიზაციების საბრუნავ სახსართა შესახებ“ გამოცემული შრომისა და თავდაცვის საბ-ჭოს დადგრინდების შესასრულებლად („სსრკ-ის ცენ. აღმ. კ-ტის იზვესტია“-ს 204 №-ი 1931 წ. ივლისის 26-სა) ა/ქსცსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. წინადაღება მიეცეს ყველა ფედერატიული და რესპუბლიკანური მნიშვნელობის სამეურნეო ორგანიზაციის წარუდგინოს ა/ქსცსრ სახელმწიფო სა-გეგმო კომისიის, არა უგვიანეს ა/წ. აგვისტოს 10-სა, 1931 წ. იანვრის 1-ის ბა-ლანსები საბრუნავ სახსართა შესახები განცხადებით და 1931 წ. სამრეწველო-საფინანსო გეგმის თანდართვით.

2. მიენიშნოს სამეურნეო ორგანიზაციებს, რომ საბრუნავ სახსართა და-ნიშნა დამოკიდებულია როგორც ბალანსისა, ისე 1931 წ. საბრუნავ სახსართა შესახები განცხადების თავის დროზე წარდგენაზე.

3. მოქმედოს ა/ქსფსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიისთან კომისია შემდეგი შედეგისთვის: ამხანაგნი ილიუშინი (თავმჯდომარე), კურსელი, ბირიუშევი, აღაშვილი, პავერმანი და ლაქტიონოვი.

წინადადება მიეცეს ამ კომისიის განსაზღვროს და წარუდგინოს ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს, არა უგვიანეს ა/წ. აგვისტოს 20-სა, იმ საკუთარ საბრუნავ სახსართა რაოდენობა, რაც უნდა მიეცეს როგორც ფედერატიული და რესპუბლიკანური, ისე ადგილობრივი მნიშვნელობის სახელმწიფო შენაერთებს, ტრესტებს და სხვა სამეცნიერო ორგანიზაციებს.

4. დაევალოს ა/ქსფსრ შედეგისთვის შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს წარუდგინონ აგვისტოს 15-თვის ა/ქსფსრ სახელმწიფო საგეგმო კომისიის განცხადება აღილობრივი მრეწველობის საკუთარ საბრუნავ სახსართა რაოდენობის შესახებ.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე მ. ლიანელა შვილი.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს საქმეთა მმართველი ა. შავერდოვი.

1931 წ. აგვისტოს 1.

№ 389

ტფილისი.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 210 №-ში 1931 წ. აგვისტოს 2-ს.

დადგენილება ა/ქსფსრ სახსალხო კომისართა საბჭოები.

186. 1931 წლის საშემოდგომო სასოფლო-სამეცნიერო კამპანიის გეგმის შესახებ.

1931 წლის საშემოდგომო სასოფლო-სამეცნიერო კამპანიამ უნდა უზრუნველყოს სოფლის მეურნეობის სოციალისტური რეკონსტრუქციის პროცესის შემდგომი გაშლა, საბჭოთა მეურნეობების განვრცილება და ზრდა, კოლექტიური მეურნეობების მშენებლობის გაშლა და საბაზე რაიონებში, არა უგვიანეს 1932 წლის გაზაფხულისა, მთლიანი კოლექტიუზაციის დამთავრება და მის საფუძველზე კულაპიობის, როგორც კლასის, ლიკვიდაცია.

საშემოდგომო სასოფლო სამეცნიერო კამპანიის წინაშე მდგარი ამოცანების წარმატებით შესრულებისა და ცენტრული წინასწარი სამომზადებლო ლონისძიების თავის ღრმა განხორციელების ძირითადი პირობებია: საშემოდგომო კამპანიის გეგმის ფართო დამუშავება, საგეგმო დაგალებათა რაიონამდე, სოფლამდე, კო-

ლექტიურ მეურნეობამდე და სამანქანო-სატრაქტორო სადგურამდე მიწვდენა, კულაკურ-შეძლებულ მეურნეობებისათვის მტკიცე დავალებათა მიცემა და აგრძელება საბჭოთა მეურნეობებისა და კოლექტიურ მეურნეობებში შრომის ორგანიზაცია ნაწილობრივი შეჯიბრების და დამკარგების ფართო შეფარდებით.

ამისდაშესაბამისად ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღგენს:

1. შემოდგომის მარცვლეული და შემოდგომის საკვები კულტურების დათესვის დავალებანი განისაზღვროს შემდეგი რაოდენობით:

ათას ჰექტარობით

რესპუბლიკები	საერთო ნათესი ფართობი	ა მ რ ი ც ხ ვ შ ი			ამ რიცხვში სამანქანო- სატრაქტორო რაოდენობით
		საბჭოთა მეურნეობა	კოლექტიური მეურნეობა	სანდუ- სტრიო სექტორი	
აზერბაიჯანის სსრ . . .	820,0	55,0	402,0	363,0	240,0
სომხეთის სსრ	115,0	2,0	61,0	52,0	2,0
საქართველოს სსრ . . .	315,0	7,0	163,0	145,0	25,0
ა/ქსფსრ . . .	1.250,0	64,0	626,0	560,0	267,0

აღნიშნული საერთო ნათესი ფართობი დაყოფილ იქნეს კულტურებზე შემდეგნაირად:

რესპუბლიკები	ხორბალი და ჭავაში	ქრისტიანული კულტურები	საკვები კულ- ტურები	ს უ ლ
აზერბაიჯანის სსრ	539,0	256,0	25,0	820,0
სომხეთის სსრ	115,0	—	—	115,0
საქართველოს სსრ	275,0	25,0	15,0	315,0
ა/ქსფსრ	929,0	281,0	40,0	1.250,0

2. წინადადება მიეცეს ა/ქსფსრ შედეგნილობაში შეზავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს — დავალონ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატებს:

ა) გაითვალისწინონ ნათესი ფართობის მაქსიმალური გადიდება, პირველ ყოვლასა მთან რაიონებში, არაშეგებული და ყაზირი მიწების გამოყენებით;

ბ) იმ შეცდომის თავიდან ასაცილებლად, რაც ჩადენილ იქნა 1930 წელს, შემოდგომის ნათესისათვის მიწების მიჩნის დროს, როდესაც საჭირო გახდა დათესილი მინდვრების ტეხნიკური კულტურებისათვის გადახვნა, გამოჰყონ პირველ რიგში წყლით სრულიად უზრუნველყოფილი საუკეთესო მიწები ბამბისა და სხვა ტეხნიკური კულტურებისათვის, 1932 წლის საანეულო ნათესის გეგმის შე-

საბამისად, და მხოლოდ ამის შემდეგ დარჩენილი მიწები მიუჩინონ საშემოდგომო კულტურების დასათესად;

გ) რაიონობითი გეგმების შედგენის დროს გაითვალისწინონ საკვები კულტურების ნათესის გაფართოება ნაერაუდევ 40.000 ჰექტართან შედარებით;

(დ) 1931 წ. საშემოდგომო სასოფლო-სამეურნეო კამპანიის სამუშაოების მექანიზაციის გაძლიერებასთან ერთად უზრუნველყონ საკოლმეურნეო და ინდურილურ სექტორებში ირსებული ცოცხალი საწევი ძალის მაქსიმალურად გამოყენება;

(ე) კონკრეტულად დაიმუშაონ მუშა-ძალის ორგანიზაციის საკითხები, რათა თავიდან აცილებულ იქნეს ყოველგვარი დაბრკოლება შემოდგომის სასოფლო-სამეურნეო კამპანიის ჩატარების საქმეში.

3. წინადადება მიეცეს „სოიუზსენერეციონ“-ისა და „სოიუზხელებ“-ის ამიერკავკასიის კონტორებს-უზრუნველყონ სომხეთში შემოდგომის ხორბლის „უქრაინკა“-ს შეზიღვა 8.500 კუნტერის რაოდენობით კოლექტიური მეურნეობებისა და ინდივიდუალური ლარიბ და საშუალო მეურნეობებისათვის დასარიგებლად სამომბარებლო ბარცვლეულზე გაცემის წესით.

4. მარცვლეულის მწერივი ოესვა განხორციელებულ იქნეს 500.000 ჰექტარ ფართობზე (მთელი ფართობის 41%-ი), იმ პირობით, რომ საბჭოთა მეურნეობებში და ძირითად საბამბე რაიონებში მოცულ იქნეს მთელი ფართობის 100%-ი.

რესპუბლიკებში მწერივი ნათესის ფართობი მიღწევინებულ იქნეს შემდეგ რაოდენობამდე:

ათას ჰექტარობით

რესპუბლიკები	მარცვლების სათესი მომართ	ს უ ლ	აქედან მწერივად	აქედან სამანქ-სატრ. რაიონებში	საბჭოთა მეურნეობებში		
			%/% მთელი ფართობის მიმართ	მარცვლებული ნათესი	აქედან მწერივად	მარცვლებული ნათესი მომართ	აქედან მწერივად
აზერბაიჯანსრ	795	320	41,0	216	160	47	47
სომხეთის სსრ	115	60	52,0	2	2	2	2
საქართვ. სსრ	300	120	40,0	20	14	5	5
ა/კსფსრ.	1.210	500	41,0	238	176	54	54

5. წინადადება მიეცეს ა/კ. ტრაქტორცენტრს და საბჭოთა მეურნეობების შენართებს, აგრეთვე მიენდოს ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს—დაავალონ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარისას:

ა) უზრუნველყონ რათა ათმწერივიანი სათესი მანქანის ნაყოფიერება თესვის მთელი სეზონის განმავლობაში მიღწევინებულ იქნეს შემდეგ რაოდენობამდე:

1) ცხენით და ხარით წევის დროს საშუალოდ: აზერბაიჯანის სსრ-ში—100 ჰექტარამდე, სომხეთის სსრ-ში—60 ჰექტარამდე და საქართველოს სსრ-ში—100 ჰექტარამდე, ხოლო ტრაქტორით წევის დროს—150 ჰექტარამდე ყველა რესუბლიკაში;

ბ) აღნუსხონ რაიონებში ყველა სამშერივო სათესი მანქანა და შეაღინონ მათი გამოყენებისა და ერთი რაიონიდან სხვა რაიონში გარდაგზავნის გეგმა;

გ) დამთავრონ არა უგვიანეს აგვისტოს 20-სა მთლად სათესი ინვენტრის განშვალება და რემონტი;

დ) მოხვნი და დათესვა დამთავრებულ იქნეს: აზერბაიჯანის სსრ-ის მთის ძირის რაიონებში—არა უგვიანეს ა/ჭ. ნოემბრის 1-სა, ბარში—არა უგვიანეს ნოემბრის 15-სა; სომხეთის სსრ-ის მთის ძირის რაიონებში—არა უგვიანეს ოქტომბრის 20-სა, მთიან ადგილებში—სექტემბრის 25-სა, ბარში—ნოემბრის 10-სა; საქართველოს სსრ-ის მთის ძირის ადგილებში—არა უგვიანეს ნოემბრის 1-სა, ბარში—ნოემბრის 15-სა.

დაევალოს სასოფლო-სამეურნეო იარაღით და მანქანებით მოშმარევებელ ამიერკავკასიის სააგურო საზოგადოებას იჩხარის ლონისძებანი და შეზიდოს ადგილებზე, არა უგვიანეს ნოემბრის 1-სა, შემდეგი რაოდენობის სამშერივო სათესი მანქანები: ა) სატრაქტორო—200 ა/კ. ტრაქტორ-ცენტრისათვის და ცხენიანი—400 აზერბაიჯანის სსრ-თვის.

6. დაევალება ზამთრისპირული ხენის სფეროში განისაზღვროს შემდეგი ციფრებით:

ათას ჰექტარობით.

რესპუბლიკები	ლ/წ	ა ქ ე დ ა ნ			აქედან სამან.-სატრ., სადგ. რაიონებში			საბჭოთა მეურნეობებში		
		ბაზბისათვების	სუბკონტრაქტის	მარცვლებისა და მასში განსაზღვრული ბაზბისათვების	ლ/წ	ბაზბისათვების	სუბკონტრაქტის	ლ/წ	ამისათვების	სუბკონტრაქტის
აზერბაიჯანის სსრ.	315	258	32	25	230	210	20	55	48	
სომხეთის სსრ . .	160	33	14	113	30	30	—	13	3	
საქართველოს სსრ.	175	40	30	105	37	30	7	18	10	
ა/კსუსრ .	650	331	76	243	297	270	27	86	61	

7. წინადადება მიეცეს ა/კ. ტრაქტორ-ცენტრს და საბჭოთა მეურნეობების შენაღობებს, აგრეთვე მიენდოს ა/კსუსრ შედეგნილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს—დააგალონ მიწათმოქმედების სახალხო კომისართატებს დამთავრონ ზამთრისპირული ხენა შემდეგ ვადებზე:

აზერბაიჯანის სსრ-ში—1932 წ. იანვრის 10-დე;

სომხეთის სსრ-ში—1931 წ. დეკემბრის 15-დე;

საქართველოს სსრ-ში—1932 წ. იანვრის 1-დე;

ზამთრის სპირული ხენა ზამთრის არათისათვის დანიშნულ მიწებზე დამთავრებულ იქნეს ყველგან 15 დღით ადრე ზემოალნიშნულ ვადებამდე.

8. წინადადება მიეცეს ა/კ. ტრაქტორცენტრს, ამირქავებასის მებამბების კომიტეტს და სხვა საბჭოთა მეურნეობების შენაერთების:

ა) გაზუსტებულ საჩაონო გეგმებში აღნიშნონ ის ფართობი, რაც მონაცემდა იქნეს სატრაქტორო პარკის მიერ, რისთვისაც ანგარიშში უნდა მიიღონ, რომ ტრაქტორის დღე და ლამეზი უნდა იმუშაოს 21 საათს;

ბ) უზრუნველყოფნ ტრაქტორები გამნათებელი ხელსაწყოთი ლამის სამუშაოების დაუცადებლად შესრულებისათვის.

9. სამანქანო-სატრაქტორო სადგურების დაუცადებელი მუშაობის უზრუნველსაყოფად—წინადადება მიეცეს ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოებს დაავალონ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატებს—განსაზღვრონ ის მიწები, რომლებზედაც უნდა დაითესოს საშემოდგომო და სანაცულო კულტურები სამანქანო-სატრაქტორო რაიონებში, უპირველესად ყოვლისა ბაშბისათვის და სხვა ტეხნიკური კულტურებისათვის 1932 წლის საანცულო ნათესების გეგმის შესაბამისად: აზერბაიჯანის სსრ-ში—არა უგვიანეს ა/წ. სექტემბრის 1-სა, სომხეთის სსრ-ში—აგვისტოს 15-სა და საქართველოს სსრ-ში—სექტემბრის 1-სა.

10. რაღაცანაც ზამთრის სპირულ ხენას უაღრესი მნიშვნელობა აქვს ბოგარული ბაშბის რაიონებისათვის, წინადადება მიეცეს ა/კ. ტრაქტორცენტრს—იმზაროს გადამშვერტი ლონისძიება სამანქანო-სატრაქტორო სადგურების მოსაწყობად არა უგვიანეს ა/წ. ოქტომბრის 15-სა ბოგარული ბაშბის შემდეგ რაიონებში: აზერბაიჯანის სსრ-ში—კუტაშენისა, ვართაშენისა, ჯაფარბაილისა, გეინიუქისა, დივისისა და მასსალის რაიონებში და საქართველოს სსრ-ში—წონრის-წყალის რაიონში.

უზრუნველყოფნ ეს სამანქანო-სატრაქტორო სადგურები ტრაქტორებით პირველი მიღებული პარტიიდან.

11. წინადადება მიეცეს ამირქავებასის მებამბების კომიტეტს და მიენდოს ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს—დაავალონ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატებს—ჩატარონ ზამთრის სპირული ხენა ყველა ბოგარული და ნახევრად-ბოგარული ბაშბისათვის დანიშნულ ფართობებზე.

12. ზამთრის არათი ბაშბის ნათესებისათვის ჩატარებულ იქნეს 185.000 ჰექტარ ფართობზე; აქტან: აზერბაიჯანის სსრ-ში—150.000 ჰექტარზე, სომხეთის სსრ-ში—15.000 ჰექტარზე და საქართველოს სსრ-ში—20.000 ჰექტარზე; ამის გარდა—საბაშბე საბჭოთა მეურნეობებში—30.000 ჰექტარზე.

წინადადება მიეცეს ა/ქსფსრ შედგენილობაში მომავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს—დაავალონ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატებს და წყალთა მეურნეობის სამმართველოებს:

ა) დაამთავრონ ზამთრის არათი: აზერბაიჯანის სსრ-ში—არა უგვიანეს 1932 წ. იანვრის 10-სა, სომხეთის სსრ-ში—1931 წ. დეკემბრის 10-სა და საქართველოს სსრ-ში—1932 წ. იანვრის 1-სა;

ბ) განსაზღვრონ არა უგვიანეს სექტემბრის 1-სა ის მიწის ფართობები, რომლებზედაც ჩატარებულ უნდა იქნეს ზომორის არათი;

გ) უზრუნველყონ ნახევრად-ბოგარული ბაბის დასათესად დანიშნულ ფართობებზე ზამთრის არათის ჩატარება—100%-ით.

ამიერკავკასიის მებამბეობის კამიტეტმა დეკადის ვადაზე უნდა დაიმუშაოს და წარადგინოს ა/ქსფსრ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატში არათის ჩატარების გეგმა თვითუელი საბამბე საბჭოთა მეურნეობისათვის.

13. ჩატარებულ იქნეს 100%-ით სათესლე მასალის გაწმენდა, ე. ი. გან-მზადებულ იქნეს დასათესად შემდეგი რაოდენობის გაწმენდილი მარცვლეული:

აზერბაიჯანის სსრ-ში	1.050.000	ცენტრერი;
სომხეთის სსრ-ში	153.000	"
საქართველოს სსრ-ში	397.000	"
სულ ა/ქსფსრ-ში	1.600.000	ცენტრერი;

წინადადება მიეცეს ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს—დაავალონ მიწათმოქმედების სახალხო კომისა-რიატებს:

ა) ერთი ტრიერის დატვირთვა მიაღწევინონ არა ნაკლებ, ვიდრე გაწმენ-დილი მარცვლეულის 530 ცენტრერამდე წესის სეზონში;

ბ) გაწმენდა დაიწყონ არა უგვიანეს ა/წ. აგვისტოს 1-სა და დაამთავრონ მთიან რაიონებში არა უგვიანეს ოქტომბრის 15-სა, ხოლო ბარში ოქტომბრის 25-სა;

გ) დაწამლონ არა ნაკლებ მთელი მარცვლეულის 70%-ისა, ე. ი. 1.100.000 ცენტრერი; აქედან აზერბაიჯანის სსრ-ში—800.000 ცენტრ., სომხეთის სსრ-ში—110.000 ცენტრ. და საქართველოს სსრ-ში—190.000 (ცენტრერი);

დ) ა/წ. აგვისტოს 10-თვის გამოარყიონ ყველა ის რაიონი, სადაც გავ-რცელებულია მამხობელა, და ამ რაიონებში მთლად დაწამლონ სათესლე მასალა;

ე) შეიტანონ გეგმაში მთლად შემოზიდული სათესლე მასალის დაწამლვა.

წინადადება მიეცეს სოფლის მეურნეობის მავნებლებთან პრძოლის სააქციო საზოგადოების ამიერკავკასიის განყოფილებას—დაიწყოს მუშაობა თესლის და-წამლვისათვის არა უგვიანეს აგვისტოს 10-სა და დაამთავროს დათესვისათვის დადგენილ ვადებზე.

წინადადება მიეცეს ა/ქსფსრ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატს, ა/ქ-საქოლმეურნეო ცენტრს და სოფლის მეურნეობის მავნებლებთან პრძოლის სააქ-ციო საზოგადოების ამიერკავკასიის განყოფილებას დაიმუშაონ ა/წ. აგვისტოს 10-თვის თესლის დაწამლების ხარჯებში მთესველთა მონაწილეობის საკითხი და წარუდგინონ იგი დასამტკიცებლად ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს.

14. უზრუნველყოფილ იქნეს განსაზღვრობელი სათესლე უონდების მოგ-როვება კოლექტიურ მეურნეობებში საშემოიდგომო თესვისათვის საჭირო სა-თესლე მასალის 100%-ის რაოდენობით, ე. ი. 716.000 ცენტრერისა; აქედან: აზერბაიჯანის სსრ-ში—462.000 ცენტრ., სომხეთის სსრ-ში—74.000 ცენტრ. და საქართველოს სსრ-ში—180.000 ცენტრ.

მოგროვება დაწყებულ იქნეს არა უგვიანეს ა/წ. აგვისტოს 10-სა, ე. ი. პურეულის ლეშვასთან შეფარდებით, და დამთავრდეს: აზერბაიჯანის სსრ-ის დაბლობ რაიონებში—არა უგვიანეს ა/წ. სექტემბრის 10-სა, მთიან რაიონებში—არა უგვიანეს სექტემბრის 1-სა; სომხეთის სსრ-ში—არა უგვიანეს სექტემბრის 1-სა და საქართველოს სსრ-ში—არა უგვიანეს სექტემბრის 10-სა.

15. სადამზღვეო ფონდების მოცულობა განისაზღვროს 1931 წლის საშემოდგომო თესვისათვის საჭირო მთელი სათესლე მასალის 15%-ის რაოდგნობით, ე. ი. 241.000 ცენტერით და ეს ფონდი რესპუბლიკურზე განაწილდეს შემდეგნაირად:

აზერბაიჯანის სსრ-შე	158.000	ცენტ.
სომხეთის სსრ-შე	23.000	"
საქართველოს სსრ-შე	60.000	"
სულ ა/ქსფსრ-ში	241.000	ცენტ.

წინადადება მიეცეს ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს—დავალონ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატებს გაითვალისწინონ რაიონობითს გეგმებში:

ა) სათესლე ფონდების მოგროვების დიფერენციარებული ნორმები კოლექტური მეურნეობებისა და ღრაბთა და საშუალო მეურნეობებისათვის და მისცენ კულაკურ და შეძლებულ მეურნეობებს მტკიცე განაცემები;

ბ) 1931 წელს სადამზღვეო ფონდებიდან გაცემულ სესხთა მთლად დაბრუნება;

გ) მოგროვების დაწყება აზერბაიჯანის სსრ-ში—არა უგვიანეს ა/წ. იგვისტოს 10-სა და დამთავრება არა უგვიანეს ოქტომბრის 1-სა; სომხეთის სსრ-ში—დაწყება არა უგვიანეს აგვისტოს 25-სა და დამთავრება არა უგვიანეს ოქტომბრის 1-სა; საქართველოს სსრ-ში—დამთავრება არა უგვიანეს ოქტომბრის 1-სა.

დ) მოსაგროვებელი სადამზღვეო ფონდების უზრუნველყოფა მარცვალსა-ცავებით; სადამზღვეო სათესლე ფონდების შენახვისა და გამოყენების წესის დამყარება და ამ საკითხის გარშემო სათანადო აღსნა-განმარტებითი კამპანიის გამზადებით.

16. მიენდოს ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს—დავალონ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატებს—საშემოდგომო კულტურების ჯიშიანი თესლის მთელი ფონდი გამოიყენონ პირ-ვილ რიგში სპეციალურ მეთესლების კოლექტურ მეურნეობათა მოწყობით და დაწესონ მათთვის საბირეველორიგო დამარება სამანქანო-სატრაქტორო სადგურებისა და აგრიონომიული პერსონალის მხრით.

17. რადგანაც საშემოდგომო საკვები კულტურების დათესვის საკითხს უდიდესი მნიშვნელობა აქვს—დაევალოს „სემენოვოდსოიუზ“-ის ამირკავკასიის განყოფილებას:

ა) უზრუნველყოს, საკეთი კულტურების დათესვის გეგმის შესაბამისად, თესა სათესლე მასალით როგორც ამ მასალის თავის დროზე დამზადებით, ისე სსრკის სხვა რესპუბლიკურიდნ შემოზიდვით;

ბ) მიზიდოს ადგილებზე საკეთი კულტურების დასათესად საჭირო თესლი მთლად—არა უგვიანეს ა.წ. სექტემბრის 10-სა.

ა/კსფსრ მიწათმოქმედებისა და მომარაგების სახალხო კომისარიატებმა ერთი დეკადის ვადაზე უნდა შეიმუშაონ და წარუდგინონ დასამტკიცებლად ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს საკეთი კულტურების თესლის დამზადების გეგმა.

18. წინადადება მიეცეს ა/კსფსრ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატსა და ა.კ. ტრაქტორუნტრს გაითვალისწინონ 1932 წ. საკონტროლო ციფრებში:

ა) მოსავლის ალების სრული მექანიზაცია ტეხნიკური კულტურების რაიონებში, განსაკუთრებით საბამბე რაიონებში;

ბ) სხვა რაიონებში—არა ნაკლებ კველა ფართობის 50%—ისა;

გ) საჭირო რაიონების მოსავლის ამოები მანქანებისა და სალეში მანქანების შემოზიდვა.

19. წინადადება მიეცეს აზერბაიჯანის სსრ-ისა და საქართველოს სსრ-ის სახალხო კომისართა საბჭოებს—დაავალონ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატებს, საშემოღომო სასოფლო-სამეურნეო კამპანიის გაზისტებული რაიონებითი გეგმების შედგენის დროს, მარცვლეული და საკეთი კულტურებისათვის საჭირო ზემოაღნიშვნული ნათესი ფართობების გარდა, გაითვალისწინონ აგრეთვე ზამთრის მებოსტნეობის მაქსიმალური განვითარება.

20. წინადადება მიეცეს ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკური მიზანის საბჭოებს—მიანდონ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატებს და საკოლმეურნეო ცენტრებს:

ა) დაიმუშაონ ამა დაღვენილების საფუძველზე კველა მაჩვენებელის მიხედვით რაიონობითი გეგმები, სექტორებში დაყოფით და თემობისათვის მუშაობის დაწყებისა და დამთავრების საკალენდრო ვადების აღნიშვნით;

ბ) ა.წ. იგვისტოს 10-ებს წარუდგინონ ეს რაიონობითი გეგმები ა/კსფსრ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატს და იმავე დროს წარმართონ ეს გეგმები რაიონებში—სოფლამდე, კოლექტიურ მეურნეობამდე და კომლამდე მისაწვდევინებლად და კულაკური და შეძლებული მეურნეობებისათვის მტკიცე განაკვეთების მისაცემად.

21. წინადადება მიეცეს ა.კ. ტრაქტორუნტრს და საბჭოთა მეურნეობების კველა შენარჩოს:

ა) შეიმუშაონ თემობული სამაქანო-სატრაქტორო სადგურისა და თემობული საბჭოთა მეურნეობისათვის გეგმები და შეუთანხმონ ეს გეგმები და სამუშაოთა ოსტრულების საკალენდრო ვადები ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკური მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატებსა და სარაიონო საადგილომულო განყოფილებებს;

ბ) მიაქციონ ეს გეგმები ფართო განხილვისათვის სამანქანო-სატრაქტორო სადგურებისა და საბჭოთა მეურნეობების საწარმოო თათბირებშე.

22. წინადაღება მიეცეს ა/კ. საქოლმეურნეო ცენტრს— დაგვალოს რესპუბ-
ლიკების საქოლმეურნეო ცენტრებს— მიიღონ აქტიური მონაწილეობა გეგმების
დამუშავებაში რესპუბლიკების მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატებსა და
სარაიონო საადგილმამულო განყოფილებებში.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე მ. ორანელა შევილი.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს საქმეთა მმართველი ა. შავერდოვი.

1931 აგვისტოს 1.

№ 392.

ტუილისი.

გამოქვეყნებულია „ზარია კოსტოკა“-ს 214 №-ში 1931 წ. აგვისტოს 6-ს.

დადგენილება ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

187. ზურგის ლაშქროსანთა შესახებ.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღვენს:

I. სავალდებულო სამხედრო სამსახურის კანონის მე-XV და XVI კართა (276 და 284 მუხ.) თანახმად (სსრკ-ის კან. კრ. 1930 წ. მე-40 №-ი, მუხ. 424) გაწვეულ იქნენ მასსურ საერთო-სასარგებლო სამუშაოებზე გამოსაყენებლად 1903—1908 წლებს დაბადებული მოქალაქენი, რომელიც განთავისუფლებულ არიან სამხედრო სამსახურისაგან რელიგიური რწმენის გამო და მოქალაქენი, რომელიც ჩარიცხულ არიან ზურგის ლაშქარში.

II. რელიგიური რწმენის გამო სამხედრო სამსახურისაგან განთავისუფლებული მოქალაქენი გაწვეულ იქნენ ორი წლით, ხოლო ზურგის ლაშქარში ჩარიცხული მოქალაქენი—ვალით არა უმეტეს სამი წლისა.

ზენიშვნა. ამა დადგენილების თანახმად საზოგადოებრივ-მასსურ სამუშაოებზე გასაწვევ მოქალაქეთ, რომელიც ჩარიცხულ არიან ზურგის ლაშქარში და რომელთაც გადახდილი აქვთ წარსული წლების სპეციალური გადასახათ, შეუმცირდებათ სათანადოდ სამუშაოებზე გაწვევის ვადა.

III. მასსურ საერთო-სასარგებლო სამუშაოებზე გაწვეული მოქალაქენი მოწყობილ იქნებიან კომანდოებად „მომსახურეობის კომანდები“-ს სახელწოდებით; ამასთანავე, რელიგიური რწმენის გამო სამხედრო სამსახურისაგან განთავისუფლებული მოქალაქენი განწევსდებიან განსაკუთრებულ მომსახურეობის კომანდებში, ზურგის ლაშქროსანთაგან განცალევებით.

IV. მომსახურეობის კომანდები უნდა შეიქმნას 150—200 კაცისაგან.

V. ზემოაღნუშნულის შესაბამისად დაეყისროს:

1) რევოლუციონურ სამხედრო საბჭოს და მის ორგანოებს ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალ რესპუბლიკებში—მიაწოდონ ცნობები (სერთო და მორიგ გაწვევებათა ჩატარების შემდეგ), ასაქის მიხედვით, რელიგური რწმენის გამო განთავისუფლებულთა და ცალკე ზურგის ლაშქარში ჩარიცხულთა რაოდენობის შესახებ შემდეგ ორგანოებს: მილიციისა და სისხლის საქმეთა სამძებროს სამმართველოს, ა/კსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატს და ა/კსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატს და ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სათანადო სახალხო კომისარიატებს.

2) ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების მილიციისა და სისხლის საქმეთა სამძებროს სამმართველოებს:

ა) გაიწვიონ რელიგიური რწმენის გამო სამხედრო სამსახურისაგან განთავისუფლებული მოქალაქენი და აგრეთვე ზურგის ლაშქარში ჩარიცხული მოქალაქენი მომსახურეობის კომანდებში;

ბ) იმანიშნონ ღონისძიებანი, რათა არ მოხდეს შემთხვევა ამ მოქალაქეების მიერ თავის არიდებისა მომსახურეობის კომანდებში გამოცხადებისაგან;

გ) აწარმოონ ბრძოლა მოძღვანელების კომანდებიდან მოქალაქეების დეზერტირობის წინააღმდევე;

დ) დანიშნონ, გაერთიანებული სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოების ორგანოებთან და ადგილობრივ პარტიულ ორგანიზაციებთან შეთანხმებით, კომანდების უფროსები;

ე) განსაზღვრონ მომსახურეობის კომანდებში გაწვეულთა რიცხვი და შინაგანრიგება, შრომის სახალხო კომისარიატთან და გაერთიანებული სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს ორგანოებთან შეთანხმებით; ამასთანავე, იმ მომსახურეობის კომანდებში, სადაც ჩარიცხულ იქნებიან რელიგური რწმენის გამო სამხედრო სამსახურისაგან განთავისუფლებული მოქალაქენი, შინაგანრიგება დამყარდება მუშათ და გლეხთა წითელი არმიის სამხედრო ნაწილების ანალოგიურად.

3) ა/კსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატს და მის ორგანოებს ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალ რესპუბლიკებში:

ა) წარგზავნონ ზურგის ლნშექროსანთა კომანდები მასსურ საერთო-სასარგებლო სამუშაოებზე სამუშაონეო ორგანოების განცხადების (ხელშეკრულებების) მიხედვით;

ბ) დანორმონ და განსაზღვრონ რელიგიური რწმენის გამო სამხედრო სამსახურისაგან განთავისუფლებულთა და ზურგის ლაშქროსანთა შრომის სასყიდელი; დაადგინონ მთო კვებისა და სამუშაო ტანისამოსით მომარაგების ნორმები და შრომის დაცვის წესი;

გ) მიაწოდონ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის ორგანოებს ცნობები მომსახურეობის კომანდებში გაწვეულ ზურგის ლაშქროსანთა შესახებ, რათა მათ მოქნესნათ სპეციალური გადასახადი ამ კომანდებში ყოფნის დროს.

4) ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების ჯანმრთელობის სახლხო კომისარიატებს—თვალყური აღენონ სამედიცინო და სასანიტარო მომსახურეობის გაწევას მომსახურეობის კომინდებისათვის; ეს მომსახურეობა კომანდებს უნდა გაეწიოს იმ ანარიცხების ხარჯზე, რასაც მომსახურეობის კომინდების შრომის გამომყენებელი სამეურნეო ორგანიზაციები შეიტანენ სოციალური დაზღვევის ფონდში;

მომსახურეობის კომანდებში გაწვეულთა საერთო სამედიცინო შემოწმება არ მოხდება, რადგანაც ეს შემოწმება მათ უკვე გავლილი აქეთ მორიგ გაწვევების დროს; სამედიცინო შემოწმება მომსახურეობის კომანდაში ჩარიცხვის დროს უნდა მოხდეს მხოლოდ იმ პირია, ვინც ვანაცხადებს, რომ აეაღმიყფია.

5) სამეურნეო ორგანოებს და სამხედრო უწყების ორგანოებს, რომელნიც გამოიყენებენ მომსახურეობის კომანდებს მუშა-ძალის სახით—გამოარევიონ საქიროება და დასდონ შრომის სახალხო კომისარიატის ორგანოებთან ხელშეკრულებები მომსახურეობის კომინდების გაშოყენების თაობაზე; უზრუნველვყონ გამოსაყანებელი მომსახურეობის კომანდები ბინებით, კვებით და ტანსამოსით; გაიღონ შრომის სასუიდელი ა/ქსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატის მიერ დადგენილი გადახდის წესის თანახმად; აწარმოონ მომსახურეობის კომანდებში კულტურულ-განმანათლებელი მუშაობა.

6) ა/ქსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატს—განთავისუფლოს მომსახურეობის კომანდებში ჩარიცხული ზურგის ლაშქროსანი სპეციალური სამხედრო გადასახადისაგან.

VI. დაევალოს ა/ქსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატს, მილიციისა და სისხლის საქმეთა სამქეცხვის ინსპექციის უფროსს და ა/ქსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატს გამოსცენ ამა დადგენილების საფუძველზე, ერთი დეკადის ვადაზე, გაერთიანებული იმსტრუქცია.

**ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე მ. ორაზელაშვილი.**

**ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს საქმეთა მმართველი ა. შავერდოვი,**

1931 წ. აგვისტოს 11

№ 395.

ტფილისი

**დადგენილება ა/კსცსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან
არსებული აღსაჩულების შემარტივებელი კომისიის.**

188. „ბოსტნეულის საცავთა მშენებლობის თაობაზე“ გამოცემული სრულიად საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1931 წლის მაისის 8-ის დადგენილების აღსრულების მსვლელობის შესახებ.

მოისმინა-რა სამომხმარებლო კომპერაციის მიერკავებასიის კავშირისა და ბაქეს სამომხმარებლო საზოგადოებათა კავშირის მოხსენება და „ზაპიშჩევრომსტრონი“-სა, ა/კსფსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს და ა/კსფსრ მუშაობათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატის წარმომადგენლების თანამოხსენებანი „ბოსტნეულის საცავთა მშენებლობის შესახებ“ გამოცემული სრულიად საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების აღსრულების მსვლელობის შესახებ, ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული აღსრულების შემოწმებელი კომისია ადგენს:

1. ცნობილ იქნეს დამტკიცებულად, რომ სრულიად საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტის დირექტივა—ბოსტნეულის საცავთა მშენებლობის არა უგვიანეს, ვიდრე 1931 წ. სექტემბრის 1-ის დამთავრების შესახებ—შესრულებული არ არის ა/კსფსრ-ში იმის გამო, რომ ა/კსფსრ სამომხმარებლო კომპერაციის სისტემა სრულიად შეუწყინარებლად მოყენდა ბოსტნეულის საცავთა მშენებლობის საქმეს,

2. მიენიშნოს სამომხმარებლო კომპერაციის მიერკავებასიის კავშირის გამგობას, რომ მისი გადაწყვეტილება კაპიტალისტური მშენებლობის სექტორის გაუქმების შესახებ ბოსტნეულის საცავთა მშენებლობის გაშლის პერიოდში შეცდომაა, ამავც გამოიწვია სამომხმარებლო კომპერაციის კავშირის პარტიის უპასუხისმგებლო მოპყრობა სრულიად საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტის დირექტივისადმი—ბოსტნეულის საცავთა სექტემბრის 1-თვის განმზადების შესახებ.

რათა ა/კსფსრ მუშაობა ცენტრები 1931 წელს უზრუნველყოფილ იქნენ ბოსტნეულის საცავებით, ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული აღსრულების შემოწმებელი კომისია ადგენს:

1. მიღებულ იქნეს ცნობად სრულიად საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბ) ცენტრალური კომიტეტის და აზერბაიჯანის სსრ მუშაობათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატის გადაწყვეტილება ქ. ბაქოში ბოსტნეულის საცავთა მშენებლობის დამთავრების შესახებ 1931 წ. ნოემბრის 1-თვის და საქართველოს სსრ მუშაობათა და გლეხთა ინსპექციის სახალხო კომისარიატის გადაწყვეტილება ტფილისში ბოსტნეულის საცავთა მე-2 სექტორის დამთავრების შესახებ 1931 წ. ოქტომბრის 15-თვის.

2. წინადადება მიეცეს სამომხმარებლო კოოპერაციის ამიერკავკასიის ქაუ-შირს განსაზღვროს 5 დღის ვადაზე ქალ. ტფილისა, განჯასა და ლენინაკანზე, აგრეთვე ალავერდისა, ტყვარჩელსა და ტყიბულში და ანდეზიტზე ბოსტნეულის საცავთა შშენებლობის დამთავრების უკანასკნელი ვადა, რისთვისაც მხედველობაზი უნდა მიიღოს, რომ აუცილებელია ბოსტნეულის ყველა საცავის მშენებლობა დამთავრებულ იქნეს არა უგვიანეს ნოებრის 1-სა.

3. დამტკიცებულ იქნეს ბოსტნეულის საცავთა მშენებლობის დახერხილი მასალით უზრუნველყოთის შემდეგი წესი:

ა) 7.000 კუბ. მეტრი დახერხილი მასალიდან, რაც მოთხოვნილია განცხადებებით, 2.000 კუბ. მეტრი გადატანილ იქნეს მე-4 კვარტალის ფონდში;

ბ) 1.000 კუბ. მეტრი გამოყოფილ იქნეს მე-3 კვარტალში სამომხმარებლო კოოპერაციის ამიერკავკასიის კავშირის მშენებლობის ჯგუფებისათვის გადადებული ფონდებიდან;

გ) ანდეზიტზე ბოსტნეულის საცავთა მშენებლობისათვის დახერხილი მასალა გამოყოფილ იქნეს ანდეზიტის საერთო ფონდებიდან;

დ) მიღებულ იქნეს ცნობად „ზაქსნაბაბიტ-“ის წარმომადგენლის ამ. მელიას განცხადება, რომ იგი უზრუნველყოფს მშენებლობას ტყვარჩელსა და ტყიბულში დახერხილი მასალით სამომხმარებლო კოოპერაციის ამიერკავკასიის კავშირისათვის დაკვეთილი ფონდის გარეშე;

ე) ტყვარჩელისა, ტყბბულისა და ანდეზიტის ბოსტნეულის საცავთათვის განწესებული დახერხილი მასალა გადაიცეს ბაქოში საწარმოებელი მშენებლობისათვის.

4. წინადადება მიეცეს „სტრომატერიალ-“ის ამიერკავკასიის განყოფილებას—უზრუნველყოს განცხადება ცემენტის შესახებ ბოსტნეულის საცავთა მშენებლობისათვის, ფაქტიური საჭიროების რაოდენობით, და დაუყოვნებლივ გადასცეს ბაქოს სამომხმარებლო საზოგადოებათა კავშირს 1·500 ბოჭქა ცემენტი.

5. მიღებულ იქნეს ცნობად სამომხმარებლო კოოპერაციის ამიერკავკასიის კავშირის თავმჯდომარის ამ. ბუკრევების და ბაქოს სამომხმარებლო საზოგადოებათი კავშირის თავმჯდომარის ამ. ბიიდენის განცხადება, რომ მე-3 კვარტალში ბოსტნეულის საცავთა მშენებლობა უზრუნველყოფილია ხარისხოვანი რეინით.

6. წინადადება მიეცეს ა/ქსფსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს—გამოქაოს მე-3 კვარტალში საცენტრილიაციო მიღების გასაყვანად საჭირო 6 ტონა სახურავი რეინა.

7. წინადადება მიეცეს ა/ქ. ბალ-ბოსტანკავშირს—დაუყოვნებლივ გადასცეს სამომხმარებლო კოოპერაციის ამიერკავკასიის კავშირის მთლიად სისტემის ხელთ ქონებული საშენი ლურსანი.

8. პერსონალური პასუხისმგებლობა ა/ქსფსრ-ში ბოსტნეულის საცავთა მშენებლობის არა უგვიანეს, ვიდრე 1931 წ. ნოემბრის 6-ს დამთავრებისათვის დაეკი-

სროს ამხ. ბუკრეევს, რომელსაც დაევალოს უზრუნველყოს პირველ რიგში საშენი მასალით ბაქოს ბოსტნეულის საცავთა მშენებლობა.

აღსრულების შემმოწმებელი კომისიის
თავმჯდომარე მ. ორანელა შვილი.

აღსრულების შემმოწმებელი კომისიის
მდივანი თ. მელნიკოვი.

1931 წ. აგვისტოს 9

№ 22.

ტფილისი

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 220 №-ში 1931 წ. აგვისტოს 12 ს.

დადგენილგა ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საჭოათან
არსებული აღსრულების შემთხვევაში და დადგენილგა აღსრულისა.

129. „შავი და ფერადი ნატეხი ლითონის შეგროვების თაობაზე“
გამოცემული ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1931 წ.
მარტის 4-ის დადგენილგა აღსრულების მსვლელობის შესახებ

1. მოისმინა-რა შავი და ფერადი ნატეხი ლითონის აღმნესველი და მრეალიზმებით კომისიის წარმომადგენლის ამბ. მარკამანისა, „მეტალომ“-ის წარმომადგენლის ამბ. კირშბაუმისა და აბოვიანისა და „რემბაზტრესტ“-ის წარმომადგენლის ამბ. ფირალოვის მოხსენება და ა/ქსფსრ მუშათა და გლეხთა ინსპექციის წარმომადგენლის ამბ. დავიდოვსკის თანამოხსენება „შავი და ფერადი ნატეხი ლითონის შეგროვების თაობაზე“ გამოცემული ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1931 წ. მარტის 4-ის დადგენილგა 1931 წლის პირველ ნახევარწლის განმავლობაში აღსრულების მსვლელობის შესახებ, —ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული შემმოწმებელი კომისია აღნიშნავს, რომ მრაწველობის საქიროებისათვის ნატეხი ლითონის დამატებითი რესურსების მოზიდვისაციის საქმეში სათანადო ყურადღების გამოუჩენლობის გამო იმ ორგანიზაციის მიერ, რომელიც მოვალენი იყვნენ უზრუნველყოთ დირექტივის წარმატებით შესრულება, —ზემოაღნიშნული დადგენილება პირველი ნახევარწლის განმავლობაში შესრულებული არ არის (1-ლი ნახევარწლის დავალება შავი ლითონის შეგროვების შესახებ შესრულებულია 75% ით, ხოლო ფერადი ლითონის შეგროვების შესახებ — 93% ით).

2. ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული აღსრულების შემოწმებელი კომისია აღნიშნავს „ზაკმინერალრუდ“-ისა, „ზაქლოპაბუმტრესტ“-ისა „ზაქშერსტ“-ისა და ა/ქსფსრ რკინის გზების ორგანიზაციების უმოქმედობას და

ფაქტებს ნატეხი ლითონის ჩაბარების ლიმიტების დროულად აღსრულებაზე უარის თქმისას შავიქვის ტრესტისა, ფოთის საქალაქო საბჭოს, ტფილისის ტრამვაის დირექციისა, სტალინის სახელმისამართის სარემონტო ქარხნისა, რომნებელისა, „სოიუზ-ტრანს“-ისა, ტყიბულისა და სხვა ორგანიზაციების მხრით; აგრეთვე „ზაქსოიუზ“-ისა, „ზაკუტილ“-ისა და „კუსტპრომ“-ის („ლომუტილ“-ის) სრულიად არადამაკმაყოფილებელ მუშაობას შავი და ფერადი ნატეხი ლითონის შეგროვების საქმეში.

3. აღინიშნოს პროექტატურის ორგანოების უმოქმედობა — იმ პირთა პასუხისმგებაში მიუცემლობისათვის, ვინც ბოროტეულად არა ჩაბარა ზედმეტი ნატეხი ლითონი და გაწყობილობა.

ამისდამიხედვით ე/ქსტსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული აღ-სრულების შემმოწმებელი კომისია აღვნეს:

1. დაევალოს შავი და ნატეხი ლითონის აღმნესხველ და მრეალიზებელ კომისიას, ამხ. მარქმანის პასუხისმგებლობით, გააძლიეროს მუშაობა შავი და ფერადი ნატეხი ლითონის დამხალების გეგმის რეალიზაციისათვის და ერთი დღეადის ვადაზე უზრუნველყოს ცალკეულ საწარმოზე და დამზადებელ პუნქტზე წლიური დავალების განაწილება, პირველ ნახევარ წლის განმავლობაში შეუსრულებელი ლიმიტების დაფარვის სათვალავში მიღებით.

2. ყველა საწარმომ, რომელსაც არ აქვს დადებული ხელშეკრულება ნატეხი ლითონის ჩაბარების თაობაზე, დაუყოვნებლივ დასდევას იყი.

3. ეთხოვთ ა/კ. პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს — გააძლიეროს პროფესიონალურ კავშირთა ქვედა ორგანიზაციების მუშაობა ლითონის რესურსების მობილიზაციის წარმატებით მსელელობის საქმეში მუშათა აქტივისა და სპეციალისტების ჩასაბმელად.

4. სექტემბრის დამლევს მოსმენილ იქნეს „მეტალლომ“-ის ამიერკავკასიის კონტრარისა და შავი და ფერადი ნატეხი ლითონის აღმნესხველი და მრეალიზებელი კომისიის მოხსენება — შავი და ფერადი ნატეხი ლითონის შეგროვების მსელელობის შესახებ.

აღსრულების შემმოწმებელი კომისიის
თავმჯდომარე მ. ორაბელაშვილი.

სლსრულების შემმოწმებელი კომისიის
მდივანი თ. მელნიკოვი.

1931 წ. აგვისტოს 9

№ 23.

ტფილისი

გამოქვეყნებულია „ზარია კოსტოკა“-ს 223 №-ში 1931 წ. აგვისტოს 15-ს.